

У депутатських фракціях

Ігор Рибаків:
«Майбутнє
треба швидко
робити
сьогодні»

► СТОР. 3

Наша історія

**Самостійність
вистраждали
і підтримали
на підсвідомому
рівні**

► СТОР. 4

Надійні крила

**Авіабудівники одержали
сертифікат на літак Ан-158**

► СТОР. 7

№ 38 (5038)

ВІВТОРОК, 1 БЕРЕЗНЯ 2011 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

На порядку денному — боротьба з корупцією та законодавчі зміни

До розкладу засідань Верховної Ради на нинішній сесійний тиждень внесено майже 80 питань, із них п'ять визначено Президентом як невідкладні й 13 законопроектів ініційовано Кабінетом Міністрів. Депутати перейматимуться проблемами боротьби з корупцією, діяльності аграрного виробництва, адміністративної реформи, міжнародного усунювання та іншими соціальними й економічними законопроектами. ► СТОР. 2

Військові авіатори справили новосілля

Родини авіаційної бригади Старокостянтинова отримали ордери більш як на сотню квартир. А до кінця нинішнього року заплановано ввести в експлуатацію ще одну секцію цього будинку. Тоді квартири отримає ще 71 сім'я. В недалеких планах — зведення у містечку двох стоквартирних будинків, дитячого садка та спортивно-оздоровчого центру. Будівництво четвертої черги цього житлового комплексу було розпочато чотири роки тому. Однак через відсутність фінансування на два роки роботи зупинили. Відновили їх лише торік, коли було освоєно більш як 16 мільйонів гривень, повідомляє наш хмельницький власкор Ірина КОЗАК.

На Луганщині стартувала програма розвитку молочного тваринництва

Поголів'я молочних корів планується збільшити на 2,5 тисячі, за рахунок чого, очікується, обсяги виробництва молока й молочної продукції в регіоні зростуть на 10 тисяч тонн на рік. На великих приватних подвір'ях, у фермерських господарствах, які візьмуть участь у програмі, встановлять сучасне доїльне та холодилильне обладнання, що приведе до поліпшення якості молочної продукції. Також з'являться нові робочі місця для 350 осіб. Головним джерелом фінансування, крім особистих коштів господарств, будуть кредити комерційних банків. Луганська облрада ухвалила рішення щодо 100-відсоткової компенсації кредитної ставки банків, що не перевищуватиме 20 відсотків річних, а це сума близько 14 млн. грн., повідомляє наш власкор Алла АНТИПОВА.

Кияни допомагають міністру здійснити його бажання

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Будівельні скандали у столиці тривають. Не встигли «відшуміти» мітинги проти забудови над станцією метро «Театральна», як знову кияни виходять на барикади. Цього разу — проти зведення елітного житлового комплексу по вулиці Гончара, 17–23. Проти цього будівництва, принаймні на словах, виступають усі: від тамтешніх мешканців до перших осіб держави та міжнародних експертів. Та, попри це, вже кілька тижнів робота на будмайданчику кипить. «Це будівництво з першого дня було незакон-

ним, — переконує Ірина Нікіфорова, член ініціативної групи місцевих мешканців. — У нас є кілька приписів головного управління та Державної служби з питань охорони культурної спадщини з вимогою негайно зупинити будівельні та земельні роботи. И узагалі, заборонних документів більше, ніж удосталь. Та головне те, що все це відбувається у буферній зоні Національного заповідника «Софія Київська». І саме через це будівництво наша пам'ятка ледь не потрапила до «чорного списку» ЮНЕСКО». ► СТОР. 6

ПОДІЇ

За дві доби червоний шламовий туман перетворив околиці глиноземного заводу на марсіанський пейзаж

На шламозховищі №2 МГЗ задіяно 12 одиниць техніки і 75 осіб. Заводи червоного шламу цілодобово поливають гарячою водою, не даючи пилу піднятися в повітря.

Спочатку стривожилося населення приміського села Лимани. Минулого четверга в повітрі раптово з'явився червоний їдкий пил, що його вітер зносив з боку Миколаївського глиноземного заводу. За твердженням жителів, потрапляючи на обличчя, він викликав печіння слизової, у деяких почала боліти голова. Тривожні дзвінки в район і відповідні служби нічого не дали: від людей відмахувалися. ► СТОР. 8

Будинок культури опалюють за допомогою енергії землі

У Будинку культури села Геройське Сакського району відкрито незвичайний тепловий пункт. Основним джерелом тепла служать два геотермальні на-

соси. Поблизу будівлі в поверхневому шарі землі на глибині 1,5 метра покладено ґрунтовий теплообмінник. «Потужність теплонасосної установки становить 40,4 кВт. Номінальна використовувана потужність — 12,5 кВт/год», — розповіли журналістам у Республіканському комітеті АРК з палива, енергетики та інноваційної політики.

На реконструкцію тепломереж Будинку культури виділили субвенцію з бюджету автономії в розмірі 881,3 тис. грн., повідомляє наш власкор Георгій ВЕРВЕС. Використання нової теплонасосної установки, за словами фахівців, дасть змогу заощадити 171,7 тис. грн. на рік. Проект окупить себе приблизно через 5 років.

В одеських школах — карантин

Епідеміологічний поріг із захворюваності на грип та ГРВІ в області перевищено на 6 відсотків. 3 28 лютого одеські школи не працюють — в них оголошено карантин до 9 березня. У місті хворіють понад 7 тисяч осіб, з яких половина — діти. За даними СЕС, у 30 із 58 хворих, згідно з проведеними лабораторними дослідженнями, виявили грип АН1N1, повідомляє наш власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.

КОРОТКО

■ «Київенерго» у 2011 році планує освоїти 370 млн. грн. на модернізацію теплових мереж (**РБК-Україна**).

■ Колективні національні експозиції «Книги України» в 2011 році буде представлено на міжнародних виставках-ярмарках у Польщі, Росії, Німеччині та Україні — таке рішення прийнято на засіданні колегії Держкомтелерадіо (**Укрінформ**).

■ 30-річного жителя Ново-московська визнали винним у порушенні правил руху на водному транспорті, що спричинило загибель чотирьох підлітків, та позбавили волі на п'ять років, повідомляє наш власкор Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

У 2010 році з роботодавців стягнуто майже 180 млн. грн. боргів у зарплатах

У КОМІТЕТАХ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Добротні зерна
проростуть,
а полову
відсіють

Стартувало публічне
обговорення
реформи
в системі вищої
освіти

У Комітеті Верховної Ради з питань науки і освіти відбулося відкрите засідання, в якому взяли участь представники міністерства, вузів, профспілок, студентського самоврядування.

Обговорювали проекти законів про вищу освіту. Один із них, авторства Юрія Мірошниченка, зареєстровано в парламенті торік 17 січня. Інший (автори — Олександр Єфремов, Олег Зарубінський, Сергій Ківалов, Олексій Логвиненко, Максим Луцький, Катерина Самойлик, Ігор Шаров) — на п'ять днів пізніше. Цими слуханнями комітет фактично розпочав публічне обговорення вкрай важливої проблеми: якою бути вищій школі. Говорили про болюче, але те, що має обов'язково увійти в новий закон. Про автономію вишів, які не можуть нині розпоряджатися заробленими коштами; про їх об'єднання з метою підвищення якості навчання та конкурентоспроможності, про стосунки на рівні вуз — роботодавець. Підкреслювалось, що обидва законопроекти мають свої плюси й мінуси і авторам бажано спільно розробити єдиний варіант, залучивши до цього інші суб'єкти законодавчої ініціативи та фахівців.

Не слід закривати навчальні заклади — «зерна» проростають, а не плевели, наголошували учасники засідання. Одна з них, директор ліцею, переконливо зазначила: за 20 років існування закладу жоден випускник не вступив до вузу сумнівної репутації, обравши класичні університети.

Нині перед законотворцями стоять важливі завдання — визначитися зі статусом бакалавра, закріпити зовнішнє незалежне оцінювання; підвищити роль університетів як центрів науки тощо. Промовці констатували: неможливо підготувати законопроект, який влаштовував би всіх. Але політична доцільність не повинна домінувати. Інтереси суспільства — понад усе! Зокрема, не варто забувати про вимоги студентів, які беруть активну участь в обговореннях нової редакції закону про вищу освіту. Ці вимоги — дедалі конкретніші й змістовніші. Йдеться не тільки про підвищення стипендій та відсотка держзамовлення; зменшення навантаження, вступ лише на основі зовнішнього незалежного оцінювання.

Молодь виступає проти примусових відпрацювань, збільшення плати за навчання, посилення централізації та уніфікації вищої освіти тощо. Хай буде автономія (академічна, адміністративна, фінансова), хай живе право вибору, довіра до органів самоврядування! Хіба професори проти? А для цього треба якнайшвидше розробити якісний законопроект і прийняти його парламентом. Перед тим його варто неформально обговорити в кафедрах, вчених радах, в студентських аудиторіях. Це — побажання всіх учасників відкритого засідання.

Іван ІЛІЯШ.

Про жінок Чорнобиля зняли кіно

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин взяв участь у прем'єрному перегляді документального фільму «Жінки Чорнобиля». Стрічку знято за ініціативи Голови Президії парламенту УРСР Валентини Шевченко (1985—1990 рр.) і за сприяння Конгресу ділових жінок України. Головні герої — матері та дружини ліквідаторів, жінки-лікарі та ті, хто допомагав у евакуації та давав притулок постраждалим у перші дні трагедії.

«Неможливо словами передати враження і відчуття від того, що ми побачили. Жаль, скорбота, переживання охоплюють кожного і насамперед тих, хто має безпосереднє відношення до Чорнобильської катастрофи. Саме завдячуючи ліквідаторам аварії, їхнім сім'ям була збережена Україна, а за великим рахунком, і весь світ», — сказав Володимир Литвин.

Глава парламенту сподівається, що сюжет фільму знайде широкий відгук в українському суспільстві, та закликав провідні канали показати цю картину, щоб ще раз згадати про тих, хто затулював собою світ від наслідків Чорнобильської катастрофи.

ЦИФРИ

Нині в Україні близько 2 млн. 210 тис. потерпілих від Чорнобильської катастрофи, 256 тис. осіб мають статус ліквідаторів. 482 тис. дітей до 18 років вважаються постраждалими від аварії, з них тільки кожна п'ята дитина — здорова.

Зліва направо: Володимир Литвин, міністр охорони здоров'я (1975—1989 рр.) Анатолій Романенко, Голова Президії Верховної Ради УРСР Валентина Шевченко (1985—1990 рр.)

В. Литвин нагородив відзнаками Верховної Ради представників творчого колективу фільму, вдів та матерів загиблих ліквідаторів.

А Валентина Шевченко розповіла: після того, як побувала у місцях катастрофи та поспілкувалася з людьми, в березні минулого року виникла ідея зробити таку кінострічку. «Цей фільм не свято, не демонструє героїку, а просто показує життя, коли країна була в небезпеці. Я, як жінка, інтуїтивно відчувала, що треба приймати якесь рішення. І тому виникла ідея показати жінок», — наголосила В. Шевченко.

На брифінгу Голова Верховної Ради зазначив: парламент має ухвалили уніфікований закон, який

захищав би права всіх постраждалих від Чорнобильської катастрофи. Нині в Україні діє понад тисячу нормативно-правових актів, що регулюють чорнобильську проблему. Водночас лише до закону про соціальний захист постраждалих від наслідків аварії ЧАЕС уже внесено майже 40 поправок.

«Потрібно збудувати ще один надійний саркофаг. Країни-донори зібрали 1 млрд. 115 млн. євро. Життя дорожчає, тепер потрібно ще 740 млн. Давайте до 25-річниці Чорнобильської трагедії цю проблему хоча б у частині фінансування закриємо», — зазначив В. Литвин.

За його словами, Європей-

ський банк реконструкції і розвитку готовий надати Україні 150 млн. євро, але потрібно, щоб і інші донори поставилися з розумінням до цієї проблеми.

Глава парламенту розраховує на те, що Міжнародна конференція під егідою ООН допоможе розв'язати цю проблему.

Окрім того, В. Литвин прогнозує, що парламент без проблем ухвалить зміни до виборчого законодавства. «50 відсотків — за мажоритарною системою, а 50 — за партійними списками. Таку змішану систему виборів підтримають 240 народних депутатів», — прогнозує керівник парламенту.

Сергій МЕЛЬНИК.

На порядку денному — боротьба з корупцією та законодавчі зміни

ПОГОДЖУВАЛЬНА РАДА

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Другого березня заплановано голосування за ратифікацію Конвенції про захист дітей та співробітництво з питань міждержавного усиновлення і за закон про внесення змін до деяких законодавчих актів у зв'язку з приєднанням України до цієї конвенції.

У середу, яка традиційно є «опозиційним днем», заплановано розгляд низки законопроектів від опозиції.

Фракція «БЮТ-«Батьківщина» наполягає на розгляді законопроекту про продовження мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення до 2015 року (проект В. Яворівського).

Фракцію «НУ—НС», за словами її лідера Миколи Мартиненка, турбують позапарламентські спроби змінити Конституцію і те, що створена Конституційна асамблея не має жодного представника Верховної Ради. Під час го-

ськовий обов'язок і військову службу», призначення позачергових місцевих виборів.

Учора після погоджувальної ради керівники фракцій і голови комітетів з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та з питань боротьби з корупцією зібралися на нараду з приводу проекту закону про боротьбу з корупцією. Володимир Литвин наголосив, що цей закон — надзвичайно відповідальний, а тому за нього треба голосувати постатейно і прийняти відповідальне рішення.

У п'ятницю, 4 березня, у парламенті має звітувати про свою роботу Тимчасова слідча комісія з питань розслідування випадків цензури у ЗМІ, тиску на свободу слова в Україні та перешкоджання законній професійній діяльності журналістів. ТСК також пропонує під час розгляду цього питання заслухати інформацію представників Генпрокуратури і МВС та їхні відповіді на запитання депутатів.

Лідер фракції Партії регіонів Олександр Єфремов запропонував включити до порядку денного також проекти законів про звільнення від митного збору китайської гречки, яка ввозиться в Україну для задоволення ажіотажного попиту, про аграрний фонд, про антирейдерську діяльність, волонтерський рух.

Фракція комуністів наполягає на розгляді проекту постанови про 65-ту річницю Нюрнберзького трибуналу над фашизмом.

Лідер фракції Народної партії Ігор Шаров запропонував під час наради керівників фракцій після погоджувальної ради розглянути також Конвенцію з міждержавного усиновлення, яка викликає багато запитань і зауважень у депутатів.

Будь-які перетворення повинні бути зрозумілі людям

Голова Верховної Ради Володимир Литвин на погоджувальній раді запропонував не надавати всі питання, пов'язані із запровадженням в Україні ринку землі, до 23 березня, коли відбудуться парламентські слухання на цю тему. На брифінгу після погоджувальної ради він заявив журналістам: «До парламентських слухань жодних різких рухів у цій сфері у вигляді прийняття законодавчих актів робити не потрібно. Тут слід поспішати виважено й спокійно, бо будь-які перетворення мають бути зрозумілі людям, інакше це будуть перетворення для влади або частини влади, і у результаті такий підхід нічого не дасть».

Другого березня у парламенті відбудеться зустріч Голови Верховної Ради з групою аграріїв (близько 100 осіб), повідомив В. Литвин, зауваживши, що важливо заслухати думку практиків, які працюють на землі та знають її ціну.

Коментуючи законопроект про боротьбу з корупцією, глава парламенту відзначив, що цей документ містить жорсткі норми, зокрема, що Президент, Голова Верховної Ради, Прем'єр-міністр та інші високопосадовці, включаючи представників місцевого самоврядування, подають декларації про свої доходи та видатки, а також члени їхніх сімей. Однак у законопроекті йдеться, що форму декларацій мають визначати Мінфін та Мін'юст. На думку В. Литвина, краще чітко зафіксувати це в законі, щоб «не було експромтів та імпровізацій під час реалізації цього закону».

Глава парламенту також запропонував публічно оприлюднювати прізвища тих депутатів, які пропускають пленарні засідання, щоб налагодити дисципліну та відповідальність депутатського корпусу.

У свою чергу, заступник глави парламенту Микола Томенко заявив, що «в дружньому запалі боротьби з корупцією» настав час внести зміни до Конституції щодо обмеження недоторканості Президента, суддів та народних депутатів. Він застеріг від ухвалення будь-яких кардинальних рішень у державі без участі парламенту. Зокрема, за словами М. Томенка, в адміністрації Президента вже готовий проект рішення про запровадження ринку землі з 1 січня 2012 року. «Складається враження, що українське село хочуть перетворити на другу чорнобильську зону», — вважає політик. М. Томенко також наполягає на тому, щоб до проведення парламентських слухань із проблем вищої освіти не вносили жодних змін до законодавства на цю тему.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Олег Зарубінський, Сергій Ківалов, Володимир Макеєнко.

дини запитань до уряду «НУ—НС» запропонувала заслухати міністра освіти та науки, молоді й спорту Дмитра Табачника. Цю пропозицію підтримали й бютівці, однак вимагаючи також заслухати у березні інформацію уряду про пакет усіх запропонованих ним реформ. Під час погоджувальної ради під стінами Верховної Ради пікетувала група студентів проти Табачника та з вимогою розгляду нової редакції закону «Про вищу освіту».

Серед питань, запланованих для розгляду в четвер, 3 березня, — проект закону про засади запобігання і протидії корупції, внесений Президентом як невідкладний, а також повторний розгляд із пропозиціями глави держави проектів законів про центральні органи виконавчої влади, зміни до законів «Про Кабінет Міністрів України» (щодо повноважень) та до закону «Про вій-

ДО РЕЧІ

Присутній на погоджувальній раді Перший віце-прем'єр-міністр Андрій Клюєв поінформував, що на засіданні уряду ухвалено порядок розподілу коштів на забезпечення побутовим вугіллям. За його словами, згідно з рішенням Кабінету Міністрів, у березні аграріям буде поставлено 100 тисяч тонн бензину та тільки само дизельного палива за пільговою ціною.

На погоджувальній раді глава парламенту закликав керівників фракцій забезпечити явку депутатів на пленарних засіданнях, бо ця проблема вже набула міжнародного резонансу.

Юліана ШЕВЧУК.

Інші фото з цієї події шукайте у фотوماгазині на сайті www.golos.com.ua.

Ігор РИБАКОВ: «Майбутнє треба швидко робити сьогодні»

У ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЯХ

Поява депутатської фракції «Реформи заради майбутнього» викликала в середовищі експертів і журналістів чимало пересудів, породила силу-силенну різноманітних версій. Проте майже ніхто з них не вважає за потрібне проаналізувати ситуацію, у якій опинилася Україна. І не тільки через світову фінансову кризу.

Понад десять років тому перед країною постала дилема: куди рухатися. За найгіршими зразками розвинутого соціалізму, коли з боку держави процвітав патерналізм і сковувалася будь-яка ініціатива, чи модерним шляхом, де на першому місці стоїть громадянин, його ініціатива, що дозволяє оперативно реагувати на будь-які потрясіння. Навіть у світовому масштабі.

За ці десять років про реформи не говорив хіба що лінивий або збайдужілий міщанин. Однак узяти на себе сміливість і розпочати непопулярну — перших — модернізацію країни

делікатно, не вельми порядну гру. Чого варте побойше в сесійній залі, коли мав розглядатися проект Податкового кодексу! Народні депутати, які прагнуть посилити позитив у роботі парламенту, вирішили об'єднатись у нову фракцію, що отримала назву «Реформи заради майбутнього». На чолі став народний обранець Ігор Рибаків, який спрямував парламентаріїв на модернізацію країни.

У розмові з кореспондентом «Голосу України» він, зокрема, сказав:

— Передусім ми прагнемо вселити кожному громадянину України впевненість у завтраш-

ведливість: кожен, хто за законом мав отримати земельний пай, не може бути обділений діловодами від влади. Окрім того, необхідно прийняти й пакет жорстких антикорупційних законів. Адже ні для кого не секрет, що корупція у земельній сфері врожайні значно краще від зернових, цукрових буряків чи інших сільськогосподарських культур.

Лише за таких умов українські чорноземи перестануть бути об'єктами продажу-перепродажу, а повернуть Україні славу європейської житниці.

ПРЯМА МОВА

Лідер фракції Ігор Рибаків:

— *Ми як державники заявляємо прямо: гаяти час і марнувати сили на порожні дискусії, на пошук ворогів, на популізм — згубно для країни.*

А в якому стані житлово-комунальне господарство країни?

Власне, тому й потрібна прагматична державна програма з реформування житлово-комунального господарства, зокрема, теплопостачання. Однак її учасниками мають бути передусім громадяни, власники житла. Тим більше, що квартири в основному були приватизовані ще на початку дев'яностих, а потім громадяни купували житло за свої кровні.

Депутатська фракція «Реформи заради майбутнього» хоче модернізувати житлово-комунальну сферу. Щоб бідні не оплачували житло багатих, щоб громадяни не очікували з жахом чергового повідомлення про підвищення тарифів на комунальні послуги, а були впевнені в завтрашньому дні. Щоб у кожному домі панував достаток, а не зневіра і відчай.

Окрім того, зауважує народний депутат Ігор Рибаків, потрібні реформи в галузі медицини, освіти. Давно назріла, навіть перезріла пенсійна реформа. Тим більше, що приблизно 60 відсотків із 14 мільйонів пенсіо-

Коментар голови Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції Бориса ТАРАСЮКА щодо виконання Україною зобов'язань у рамках Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб

з 2008 року тривають дебати щодо зобов'язань України, закріплених у статті 3 Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію

осіб, що стосуються саме реадмісії громадян третіх країн та осіб без громадянства. Деякі народні депутати оцінювали їх як загрозу національним інтересам країни та ініціювали законопроекти, спрямовані на «зупинення» дії угоди або на її «припинення». Вони аргументували це тим, що Україна перетвориться на «відстійник» нелегальних мігрантів з країн Африки та всієї Азії, а загрозу національним інтересам вбачали в появі нових хвороб, зростанні рівня злочинності, контрабанди, наркоманії, а також збільшенні фінансових витрат на утримання мігрантів на території України.

Законопроекти, спрямовані на припинення дії угоди, неодноразово розглядалися у Комітеті з питань європейської інтеграції, який приймав рішення про їх відхилення, бо реалізація таких ініціатив могла б призвести до погіршення стосунків між Україною та ЄС, припинення безвізового діалогу, гальмування переговорного процесу щодо укладання угоди про асоціацію, а також ускладнення становища громадян України, які перебувають в країнах Європейського Союзу.

Як відомо, положення угоди, що застосовуються до громадян третіх країн та осіб без громадянства, набули чинності після завершення в січні 2010 року дворічного підготовчого періоду і, наразі, ми можемо оцінити безпідставність доказів, що лунали на адресу тих політичних сил, які ініціювали підписання та набрання чинності угодами про реадмісію осіб і спрощення оформлення віз.

Сьогодні виконання Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб у частині реадмісії громадян за стандартною процедурою обмежується лише виконанням запитів щодо повернення українських громадян на територію України з Чеської Республіки, Королівства Нідерланди та Республіки Польща. Станом на 1 січня 2011 року Міністерством внутрішніх справ розглянуто 177 запитів з цих країн та прийнято трьох громадян, а також погоджено прийняття 169 громадян України.

За офіційними даними Міністерства внутрішніх справ, за минулий рік до України не надходило жодних запитів від країн ЄС стосовно реадмісії громадян третіх країн та осіб без громадянства. Крім того, відсутні проблемні питання, пов'язані з практичною реалізацією угоди.

Комісія у справах колишніх партизанів Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр. при Верховній Раді України з глибоким сумом повідомляє, що 25 лютого 2011 року на 86-му році життя помер

САТУРІН

Василь Максимович, відповідальний секретар Комісії у справах колишніх партизанів, учасник бойових дій Великої Вітчизняної війни в 1944—1945 рр., заслужений юрист України. Нагороджений орденами: Слави III ст. (1951 р.), Вітчизняної війни I ст. (1985 р.), двома орденами Трудового Червоного Прапора (1971 р., 1977 р.), Богдана Хмельницького III ст. (1999 р.), «За заслуги» III ст. та 18 медалями, а також двома Почесними Грамотами Президії Верховної Ради УРСР та Почесною Грамотою Верховної Ради України. Комісія у справах колишніх партизанів при Верховній Раді України висловлює щирі співчуття родині Сатуріна В. М., його близьким та друзям.

Фото надано прес-службою фракції.

Під час презентації фракції «Реформи заради майбутнього» 16 лютого у Верховній Раді (зліва направо): Олег Гейман, Володимир Каплієнко, Геннадій Задирко, Валерій Гацько, Раїса Сорочинська-Кириленко, Іван Денкович, Іван Плющ, Віталій Курило, Ігор Рибаків, Петро Гасюк, Тарас Чорновіл, Олександр Бобильов, Олександр Буджерак, Євген Константинов, Іван Сідельник, Арнольд Радовець, Валерій Камчатний, Микола Трайдук, Юрій Крук.

не брався ніхто. Хоча багатьом було зрозуміло, що так далі тривати не могло. Державна казна, як і знаменитий о'генрівський Болівар, уже не могла витримати нестримного популізму в погоні за голосами виборців і фінансування державних програм.

Власне, це — одна з головних причин падіння української економіки до рівня початку дев'яностих. Що й змусило керівництво держави в 2008 році піти з простягнутою рукою до міжнародних організацій.

ДО РЕЧІ

Новий суб'єкт політичного процесу та законодавчої діяльності у Верховній Раді — депутатська фракція «Реформи заради майбутнього» — нараховує нині 20 народних обранців.

Однак, на жаль, попри формування більшості в парламенті, визначення дати парламентських і президентських виборів часто-густо необхідні законопроекти стають заручниками популізму, за рахунок якого деякі політичні сили ведуть, скажемо

ньому дні. Для цього наголошуємо в розмовах із нашими виборцями: потрібні радикальні економічні реформи, щоб країна могла гідно протистояти будь-яким світовим викликам, була надійним партнером на міжнародній арені, могла на рівних вести діалог з основними політичними гравцями. А для цього потрібно швидко й ефективно вирішити завдання, які постали в економіці та перед суспільством. Ми позиціонуємо себе як добровільне об'єднання реформаторів.

На його думку, дуже прискіплива увага потрібна у сфері земельних відносин. Відсутність ефективного ринку землі не тільки стримує збільшення інвестицій у сільське господарство, а й породжує корупційні схеми, за рахунок яких процвітають окремі крупні землевласники. Для того, щоб агропромисловий комплекс країни запрацював на повну потужність, треба подбати про справжній ринок землі. Однак кожен громадянин повинен мати вільний доступ до цього безцінного багатства, і — врешті — повинна бути дотримана соціальна спра-

Схоже, алчевська аварія нікого й нічого не навчила. Що говорити про малі та середні міста країни, якщо взимку тріщать труби теплопостачання у центрі столиці? Чи може в цьому випадку Київ претендувати на титул європейського міста? Про реформування ЖКГ говорили багато. Особливо в попередні роки, але віз і з місця не зрушив. Бо ніхто за це всерйоз іще не брався. А ця сфера потребує найпильнішої уваги, бо лише підвищення тарифів до економічно обґрунтованих — це ще не розв'язання проблеми. А взагалі-то, резонно ставити запитання голова фракції Ігор Рибаків: «Що таке економічно обґрунтовані тарифи?» Чому в різних містах ціни на комунальні послуги вельми й вельми різняться? Чому наші тепломережі продовжують обігрівати вулиці, а не квартири? Хто має оплачувати шкідливу «щедрість» комунальників? Споживач тепла, мешканець будинку? Чому, попри те, що закон про об'єднання співвласників багатоквартирних будинків діє уже понад десятиріччя, ефективного власника немає?

нерів отримують близько тисячі гривень. Саме тому фракція налаштована підтримати продуману модернізацію пенсійної системи, яка повинна відповідати сучасному стану економіки та захищати інтереси людей.

— Ми говоримо правду: Україні потрібні політична воля і відповідальність, — наголошує голова фракції Ігор Рибаків. — А тому Президент Віктор Янукович і Верховна Рада можуть бути впевнені: ми готові підтримати системні реформи. На нашу думку, потрібно знести бюрократичні перешкоди, знищити корупційні схеми й об'єднати українську спільноту в ім'я майбутнього нашої країни. Наша фракція пропонує народним депутатам, які не знаходять підтримки своєї діяльності в інших фракціях, альтернативу та можливість реалізуватися як політикам та державникам у складі новоствореного парламентського об'єднання. Ми готові надати можливість народним обранцям повністю розкрити свої таланти й здібності на благо держави, чого їм не вдалося зробити в попередні роки.

Володимир ВОЛИНСЬКИЙ.

Ситуацію приховати складно, але оцінки різняться

Завдання, які ставить перед собою Кабінет Міністрів, повністю відповідають сьогодинішнім тенденціям і очікуванням у суспільстві. Про це заявив на прес-конференції народний депутат від Партії регіонів Валерій Коновалюк. Він також вважає, що року достатньо, щоб реалізувати ті чи інші програми, тому Президент та уряд мають оцінити роботу кожного міністра.

Оцінюючи економічну ситуацію в країні, парламентарій висловив думку, що на показники інфляції значно вплинуло підвищення цін на послуги ЖКГ та на зерновому ринку, що вказує на необхідність стимулювання розвитку економіки в країні. «Я вважаю, що уряд має робити ефективніші інтервенції та захищати громадян від зростання цін», — сказав народний обранець і не виключив необхідності пев-

ного коригування змісту реформ. Водночас він зауважив, що попри все уряд має значні здобутки, тож якщо влада виконуватиме свої зобов'язання і обіцянки, то й рейтинг буде відповідним.

Натомість народний депутат Андрій Павловський («БЮТ-«Батьківщина») повідомив, що минулого року сума виведених в офшорні зони грошей становила 20 млрд. доларів, що могло б замінити кредити від світових фінансових організацій та покрити проблеми української економіки.

«Це значно перевищує ті кошти, які ми просимо в міжнародних кредитних організацій. Цих грошей вистачило б, щоб закрити проблеми дефіциту Пенсійного фонду та державного бюджету», — наголосив народний обранець. Він зазначив, що уряду треба створювати робочі місця і збіль-

шувати заробітні плати, адже тільки тоді зросте надходження до Пенсійного фонду.

Ще один учасник прес-конференції народний депутат Алла Александровська (КПУ) заявила, що офіційний показник інфляції є реалістичним, але уряд не повиністю контролює зростання цін у країні.

— Є безліч грамотних людей, які могли б подати свої розрахунки. Немає сенсу маніпулювати рівнем інфляції, коли люди відчувають рівень життя. Її приховати складно, якщо заробітні плати не збільшуються, а ціни на продукти — зростають, — сказала вона.

При цьому А. Александровська підкреслила, що зараз має місце не маніпулювання цифрами інфляції, а цифрами державного боргу з виплати заробітної плати.

Сергій МЕЛЬНИК.

СУСПІЛЬСТВО

Самостійність вистраждали і підтримали на підсвідомому рівні

16 липня 1990 року Верховна Рада України ухвалила Декларацію про державний суверенітет. Відтоді в літописі нашої тоді ще радянської республіки розпочалася нова сторінка — епоха утвердження самостійної та незалежної України. Власне, першу річницю ухвалення Декларації ми святкували саме як День проголошення незалежності. Про те, як вона народжувалась, бесідуємо з народним депутатом, Головою Верховної Ради першого та третього скликань **Іваном ПЛЮЩЕМ**. На той час він був першим заступником глави парламенту і вів засідання Верховної Ради, яка прийняла Декларацію про державний суверенітет України.

Були однастайні незалежно від того, чи мали партійний квиток

— У 1990 році Верховна Рада вперше обиралась на умовах альтернативності. Чи можна сказати, що саме це відіграло ключову роль в ухваленні Декларації про державний суверенітет?

— Саме так. У 1990 році до парламенту замість 650 депутатів, яких обирали раніше, пройшло вже 450 на альтернативній основі. Із них КПРС представляли 375 депутатів. Одразу утворилась опозиція, так звана Народна Рада, яка налічувала до 130 народних депутатів, у тому числі і членів КПРС. І незалежно від того, чи мали в кишені партійний квиток, ми були однастайні — за самостійність.

Напередодні ухвалення Декларації про державний суверенітет Президія Верховної Ради, яка складалась, умовно кажучи, наполовину із комуністів і наполовину із демократів, прийняла однастайне рішення: припинити обговорення й 16 липня проголосувати за Декларацію.

Коли я відкрив сесію, був ліс рук депутатів, які вимагали продовжити обговорення, в тому числі і Леонід Кравчук, і нині покійний Вадим Гетьман. Вони прийшли до мене із запитанням: що ти робиш? Я сказав: «Заспокойтеся, таке рішення прийняла Президія. А раз ви так хочете, то надам вам слово після голосування». Ми ризикнули і поставили Декларацію на голосування. «За» — 355 народних депутатів. І це за того, що частина обранців писали записки і заяви, що не встигли, і просили зарахувати їхні голоси, а частина перебували в Москві на з'їзді КПРС, може, і з них хтось голосував би.

— Чи вплинула Росія на ухвалення нашої Декларації?

— Тут думки й досі розходяться. Я однозначно стверджую: вплинула. Бо Росія прийняла Декларацію раніше — 12 червня 1990 року. І це допомогло нам переконувати завзятих комуністів в необхідності підтримати документ. Таким подіям, як 16 липня, передувала величезна робота, проведена загальноукраїнською громадською організацією Народний рух, із пробудження національної свідомості. Звичайно, все це відбувалося під час тодішньої перебудови, демократизації та гласності. Але я хочу, щоб нині не було боротьби, що хтось доклав більших зусиль, а хтось менших. Це наше спільне здобуття. І коли 1 грудня 1991 року ми вніесли на референдум запитання: «Чи підтверджуєте Ви Акт проголошення незалежності України?», понад 90 відсотків сказали: «Так». У всіх без винятку областях, у тому числі й у Криму. Це свідчить про те, що стався збіг обставин. З одного боку, пробудження національної свідомості, з другого — народ повірив, що ця влада хоче демократичних перетворень. Тому, хоч би ким і як обиралася Верховна Рада, ми все одно ухвалили б саме таке рішення.

Пробуджуватися було модно

— Постатейний розгляд Декларації тривав декілька днів. Як перший заступник Голови Верховної Ради Володимира Івашка, ви, через його відсутність, стояли на чолі ухвалення доленосного для країни рішення. Якими ті дні були для вас?

— Володимир Антонович Івашко, світла йому пам'ять, був найбільшим демократом

із 450 обраних народних депутатів. Я не хочу нікого образити, але в нього була вся влада. Крім того, коли ми підійшли до формування Президії Верховної Ради, а тоді це був конституційний орган, саме завдяки йому вона була сформована за принципом 50 на 50 відсотків. До її складу тоді входили голови комісій, глава парламенту та двоє його заступників. Володимир Антонович пішов на цей крок для того, щоб справді було почуто кожного. Це свідчить про те, що національна свідомість пробуджувалась однаково і в тих, хто називав себе чистим демократом, і в партійців.

Голова Верховної Ради Володимир Івашко водночас був і Першим секретарем ЦК Компартії України. Він переклав

16 липня 1990 року. Іван Плющ повідомляє про прийняття Декларації про суверенітет.

на мене частину парламентської роботи, бо збирався на XXVIII з'їзд КПРС. Його делегати були свідомі того, що відбудуться реорганізація керівних органів партії, що Горбачов стане не Генеральним секретарем, а головою партії. А Володимир Івашко — його заступником. Серед делегатів був і я, але залишився в Києві і за дорученням Володимира Антоновича вів роботу й доповідав йому. Коли постало питання про повернення делегатів з'їзду КПРС у зал засідань, я зателефонував йому і сказав, що визріває голосування за таку постанову. Він відповів, що не підтримує, але це наша справа. Ще одна риса демократичності.

Після прийняття постанови Верховної Ради про повернення делегатів з'їзду КПРС до зали парламенту я приїхав до Москви. Ми з Володимиром Антоновичем та Станіславом Гуренком проговорили до о пів на третю ночі. Я його ламав прилетіти в Київ, хоча б на одне засідання. А він мені сказав: «Ідь і оголоси про мою відставку». Я відмовився робити це доки не отримаю власноруч написаної ним заяви. За що мені від Володимира Антоновича під час телефонної розмови дісталось на горіхи. А зранку наступного дня спецв'язком мені було доставлено пакет із заявою Володимира Івашка, яку я й зачитав на сесії. Верховна Рада відставку голови прийняла.

От і вся моя роль — вести засідання. А рішення приймалося колективно. Адже

незалежність була вистраждана й підтримана окремими депутатами на підсвідомому рівні.

— Як ухвалення Декларації сприйняли у світі, що сказала Москва?

— Світ був інший. У країнах пострадянського простору та Східної Європи штурмило. Хвиля демократизації зруйнувала Берлінську стіну (1989 рік). А згадайте, що відбувалося у Прибалтиці, на Північному Кавказі, Придністров'ї. Михайло Сергійович, генеральний секретар, натякав, що і в нас скоро почнеться. Думали, вибухне Крим, але там люди мудрі — не пішли на це. Тому у світі ухвалення Декларації сприйняли з піднесенням. Особливо там, де були українські діаспори. Не хочу сказати, що то була мода, але був такий час, що пробуджуватися було модно. На жаль, до цього часу наші талановиті письменники, драматурги, режисери і постановники про це навіть фільму путнього не зняли і твору не написали.

Прийняли неписане рішення — не форсувати цей процес

— Практично всі положення Декларації суперечили чинній на той час Конституції. Було б логічно, якби одразу після неї ухвалили й новий текст Основного Закону. Чому цього не сталося?

— Конституційна комісія була утворена в 1990 році, ще до ухвалення Декларації. Але Декларація перекрила хвилю конституційного процесу. І надала йому якісно нової ознаки. Якщо раніше ми думали, що закони треба узгоджувати з Конституцією УРСР, то тепер комісія розділилася на два табори. Одні казали: треба якось домовлятися, але їх було менше. Решта питали: з ким домовлятися? У серпні 1990 року ми прийняли Закон «Про економічну самостійність». Відповідно до нього все, що перебувало на території України до ухвален-

А ми ще й досі, через 20 років, не можемо визначитися, куди ми йдемо — до «світлого майбутнього» разом із Росією чи до Європи. 20 років тупаємо туди-сюди, але нікуди не йдемо. Тому я переконаний: перебуваючи в центрі Європи, оволодівши європейськими стандартами й навчившись їх дотримуватися, Україна буде процвітаючою країною. А коли це станеться — залежить від кожного з нас.

комісію. Пам'ятаєте так званий Конституційний договір? Багато про нього можна говорити доброго й поганого — і все буде правда. Проте договір унормував стосунки між Президентом та Верховною Радою, не допустив її позачергових виборів.

А коли в 1996 році ми вийшли на Конституцію, то Президент Леонід Кучма відчув, що йому буде дуже важко керувати з таким Основним Законом. Дійшло до того, що його хотіли вивести на референдум. Президент готувався до цього, але це налякало ортодоксальних комуністів. І вони пішли на поступки. Компроміс було знайдено. Тому я вважаю: позиція першої Верховної Ради і співголів Конституційної комісії — не торпедувати, а дати можливість ухвалити Основний Закон новій Верховній Раді — була правильною.

Ми ще парламентом не стали

— Які уроки парламентаризму ви винесли для себе за ці 20 років?

— Я мав не лише уроки, а й досвід радянського парламентаризму. Найбільша біда, що ми вважаємо парламент найвищим органом. Що захотіли, те й прийняли. Когось обурює, що не виконуються ухвалені постанови. Кажуть, це ж «бардак». Це не тут бардак, а в суспільстві. Такого вислову немає ніде, але я дозволяю собі так казати: «Парламент — це організований мітинг». Тільки на мітинг може прийти будь-хто, а сюди — делегуєте ви, шановні виборці. Ви ж голосуєте, чого тоді обурюєтесь? Не обирайте таких. Так триватиме доти, доки люди не зрозуміють: вони самі творять оцей, м'яко кажучи, цирк. Вони забули про свою відповідальність. Тому ми ще парламентом не стали. Перше скликання було більшим парламентом, ніж усі наступні. Ми не шкодували часу, і важливі для країни питання обговорювали по два тижні. Нині — збіглися, проголосували. Це «стрілка», а не парламент. Це гірка, але правда.

Сьогодні Партія регіонів — правляча сила. Але я, наприклад, у таку більшість не піду. В коаліцію піду, а в більшість — ні. Бо був уже в ній понад 30 років — у КПРС, і ми прийняли рішення, що це недемократично.

«Усяке чисте краще за змішане»

— В одному з ваших інтерв'ю ви сказали, що перехід до парламентсько-президентської моделі був великою помилкою. Ваша думка не змінилася?

— Я не голосував за реформу 2004 року і Віктору Ющенку не давав. Усе робив, щоб цього не було. Урешті, без обговорення, в пакеті зі змінами до закону про вибори, 402 голосами ухвалили Конституційну реформу.

Тепер щодо форми правління. Є в народі така мудрість: усяке чисте краще за змішане. Так от, якщо ми вже хочемо парламентську республіку, то класична форма напрацьована в Німеччині. Якщо президентську — то в Америці. Нашу ж форму підхопили всі республіки пострадянського простору. Бо Президент — це генеральний секретар — запитує з усіх, але ні за що не відповідає. За 10 років правління Кучми змінилися сім прем'єрів. Для нормальної країни, яка твердо стала на той чи інший шлях розвитку, — це не трагедія. Але коли системи немає — це ненормально. Тепер пригадайте, що творилося за часів президентства Ющенка. Та хіба можна було звинувачувати його чи когось іншого в цьому? Протистояння було закладено в самій реформі. Щоб цього не повторювати, раз ми такі, то я прихильник президентської форми правління. Але за американською моделлю.

— Яке ви бачите майбутнє нашої країни?

— Моя перша вчителька любила повторювати: «Ой, діточки, діточки, я вам заздрю. Бо ви будете жити при комунізмі». Потім я був безпосереднім учасником його будівництва і зрозумів, що все те утопія, міф. І я свідомий цього. Але не можу погодитися з тими, хто каже, що в нас немає майбутнього. Це настільки шкідливо, аполітично, антидемократично. Ну не можна так! Українці, через різні причини, розкидані по всьому світу. І ніде не почуєте, що ми ледарі, навпаки, шанована нація. Вони ж у тій системі можуть дати собі лад.

Коли Польща ставала на ноги, то з України вивозили цвяхи. А сьогодні життєвий рівень там — вище в чотири рази. Невже Польща зуміла, а ми не зможемо?

Бесіду вела
Олена ГОРБУНОВА.

Чотири завдання для четвертої влади

Останнім часом свобода слова в Україні стала чи не найпопулярнішою темою. Частково такому стану речей сприяють об'єктивні проблеми, з якими, на жаль, до-сить часто доводиться працювати журналістам. Також привертає увагу низка нових законодавчих актів у інформаційній сфері. До того ж свобода слова дедалі частіше стає приводом для політичного піару і публічних суперечок.

Новий виток дискусії щодо завдань засобів масової інформації спричинило ухвалення Верховною Радою і підписання Президентом законів «Про доступ до публічної інформації» та «Про інформацию».

Істотні доповнення законодавчого поля усе-таки й досі залишають поза увагою важливі моменти. Зокрема, до кінця не зрозумілим є питання про те, як і з якою метою громадянське суспільство, і передусім журналісти, як його активні представники, використовуватимуть свої нові права. На мою думку, ЗМІ мають наразі стати повноцінним контролером державної влади в цілому і, зокрема, судової системи, законодавчих процесів та діяльності уряду. Образно кажучи, ЗМІ мають стати повноцінною четвертою гілкою влади — потужним і впливовим інструментом регулювання громадськістю життя всього суспільства.

Постає питання відповідальності засобів масової інформації за інтерпретацію даних, наданих відповідними органами. Аналітика — це значно більше, ніж прос-

то задоволення громадської цікавості до гарячих новин і скандалів. На мій погляд, відповідальність журналістів має окреслюватися чотирма основними завданнями, які становлять базис функціонування ЗМІ як четвертої влади. До таких завдань слід віднести:

1. Об'єктивне донесення інформації до суспільства;
2. Виховання громадянської культури і активної громадянської позиції (що функцію ЗМІ мають виконувати не меншою мірою, ніж, скажімо, початкова та середня школа);
3. Контроль за діяльністю і рішеннями державних органів;
4. Консолідація суспільства навколо об'єднуючих соціальних і політичних тем.

Четверта влада має розділяти ідеї та цілі як суспільства, так і держави, і діяти на їх користь.

Жодним чином не хочу звинуватити вітчизняні ЗМІ у необ'єктивності. Серед українських журналістів є справжні професіонали. Коли йдеться про об'єктивне інформування суспільства, свідоме пояснення та донесення даних,

варто розуміти це як одне із ключових завдань мас-медіа, справжньої четвертої влади. Певна вибірковість при формуванні інформаційної стрічки є невід'ємною частиною індустрії медіа. Відповідаючи на суспільний запит, ЗМІ часто обирають теми для повідомлень, сюжетів і публікацій за принципом емоційності, а не раціональності. У підсумку новини виходять вельми цікавими для широкого загалу. Проте не завжди дійсно звертають увагу на важливі проблеми сьогодення.

Не завжди новини, по-перше, висвітлюють найактуальніші (а не найгарячіші чи найцікавіші з обивательської точки зору) для громадськості факти та події. По-друге, інформація від ЗМІ не несе повчального чи просвітницького змісту. Мас-медіа, задовольняючи попит на «цікавинку», по суті, перестають формувати громадянську світоглядну позицію. Хоча мали б. Вочевидь, є дуже тонка грань між пропагандою та формуванням громадянської позиції. Справжня інформація — це точка зору незалежного, незаангажованого і цілком об'єктивного журналіста. Або ж аналітичний матеріал на основі співставлення даних та поглядів різних експертів зі здоровою критикою та всебічним висвітленням проблеми. На моє переконання, саме ЗМІ сьогодні мали б стати творцем суспільної свідомості, погляду активного громадянина.

Саме такого активного громадянина мас-медіа мали б спрямовувати на дію. Спонукаючи до справжньої проактивної позиції, щоб обстоювати свої права через ефективний контроль за рішеннями державних органів, за роботою чиновників. З іншого боку — ді-

яльність чиновників, і в цілому інститутів влади, також має висвітлюватися абсолютно об'єктивно, із чіткою демонстрацією всіх помилок, негативів і прогалин, але водночас без порожнього критиканства. Не допускають помилок тільки ті, хто нічого не робить. Активні ж державні діячі мають вчасно розуміти власні недопрацювання та корегувати рішення, дії, допомагати колегам. Порожня критика ніколи не стане основою конструктивних рішень. А журналісти мають спрямовувати публічне обговорення в якісно творче русло, а не вигадувати скандали на порожньому місці, як це часто відбувається.

Наведу приклад із власної публічної біографії. Зовсім нещодавно мене звинуватили у тому, що всю делегацію української молоді під моїм керівництвом, яка прямувала на Всесвітній молодіжний форум, затримали в аеропорту Франкфурта. І сталося це через те, що я нібито був у нетверезому стані. Потім ЗМІ і громадськість дізналися, що на час появи цих неправдивих і відверто провокаційних повідомлень я перебував у Києві. Проте дуже мала кількість ЗМІ дійсно визнали свою помилку та дали спростування хибної інформації. Що це, якщо не суб'єктивність та порожнє критиканство?

Я не зупинятиму думки на цій ситуації. Варто наголосити, що, особливо після набрання чинності законом про доступ до публічної інформації, у журналістів є всі можливості оперувати фактами, а не чутками. А справжня четверта влада має бути не лише об'єктивною, а й точною. Чутики варто перевіряти на сумісність з дійсністю, або подавати їх як чу-

ки, а не «достовірні факти з надійних джерел».

Насамкінець, важко не згадати про роль ЗМІ в об'єднанні й інтеграції суспільства. Мас-медіа — дуже важливий і потужний засіб комунікації, який не лише формує громадську думку, а й виступає своєрідним посередником у суспільному діалозі. Тож варто докласти максимум зусиль, аби цей діалог відбувався навколо актуальних тем, які об'єднують суспільство, а не посилюють конфронтацію, а тим більше створюють штучні приводи для протистояння «Заходу — Сходу», «держави — народу», «податкової — підприємців» та інші. Це стосується і тематичного наповнення ток-шоу, і змістовного навантаження щоденної інформаційної стрічки.

ДОВІДКОВО

Законодавство України «Про доступ до публічної інформації» та «Про інформацію» надають громадськості, в тому числі і журналістам, можливість безперешкодно отримувати відповіді на інформаційні запити у стислій формі — до п'яти діл.

Варто розуміти, що відповідальність за якість нашого інформаційного простору лежить на кожному його учаснику — і на політиках, і на журналістах, і на громадянському суспільстві як споживачеві інформаційного продукту. Справжня свобода слова починається із відповідального і поважного ставлення до цього слова.

Звичайно, шлях до формування в Україні такої потужної і сильної четвертої влади не буде простим і прямим. Нам потрібна не просто свобода слова, а свобода чесного слова і усвідомленої думки.

Андрій ПІНЧУК,
народний депутат України.

Про підготовку дослідників нового покоління в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка

Сучасна система стала ступеневою і це повинно передбачати, що в бакалавраті в основному ведеться фундаментальна підготовка, а в магістратурі — спеціальна. В дійсності, як і раніше, спеціалізація починається зазвичай після перших п'яти семестрів навчання. І треба сказати, що в результаті такий підхід забезпечує вельми хорошу підготовку фахівців з конкретної спеціальності. Така форма підготовки інженерів, вчителів, фахівців аграрного сектору, військової справи тощо, вочевидь, повинна зберігатися, бо на широкому сучасному ринку праці фахівці з такою підготовкою найзатребуваніші.

Але на фоні такого позитивного консерватизму все помітнішими стають висловлювання про необхідність створення або принципового вдосконалення системи підготовки фахівців (особливо науковців-природничих) нового типу, яких наявна система підготовки готувати не здатна. То яка потреба в підготовці науковців нового покоління і в чому її суть? В сучасних умовах (особливо в розвинених країнах) чітко визначається тенденція збільшення частки наукоємної технології і в науці, і в промисловості. Дедалі частіше яскраві досягнення в природничих науках (і фундаментальних, і прикладних) з'являються під час вивчення об'єктів з обмеженою кількістю атомів або молекул (нанofізика, нанoeлектроніка, нанохімія, молекулярна біологія тощо). На такому рівні все істотнішим стає взаємопроникнення різних природничих наук. Сьогодні, наприклад, подальші успіхи у розвитку нанoeлектроніки можуть бути прискорені залученням принципів самоорганізації, які краще відомі в органічній хімії та біології. Дослідження високого рівня з біології та хімії неможливі без фундаментальних знань фізичних основ електронної мікроскопії (в тому числі тунельної і силової), різних видів спектроскопії. А вивчення природи живого на сучасному рівні взагалі неможливе без одночасного глибокого розуміння фізичних, хімічних, біологічних та кібернетичних взаємодій та процесів, які відбуваються в ній.

Саме закони згаданих взаємодій лягли в основу створення природної технології. Природна технологія — це найвища технологія, яка в реальних атмосферних умовах при кімнатних температурах створює все: від нескладних рослин та організмів до людини з її унікальним живим комп'ютером, за допомогою якого обробляється складна інформація від великої кількості нанодатчиків та видається команда на відповідні дії. Водночас сучасна штучна висока технологія працює з надчистими речовинами, в надчистих умовах, при граничних тисках та високих (>1000 градусів С) температурах і отримує, м'яко кажучи, значно скромніші результати. Зрозуміло, що сучасний дослідник повинен опанувати фундаментальними міжdisciplinарними знаннями для того, щоб прийти шлях від володіння конкретними

Олег ТРЕТЯК.

Леонід ГУБЕРСЬКИЙ.

штучними технологіями до інтегральних природничих технологій.

Сьогодні загальновідомо, що чим більше використовуються міждисциплінарні ідеї в проведенні наукового пошуку, тим з більшою ймовірністю з'являються наукові відкриття. Експерти з історії науки вважають, що приблизно через 25 років частка наукових відкриттів, які не використовують такого підходу, зменшиться до 3%. По суті це означає, що на сучасному етапі розвитку природничих наук та відповідної освіти ми дійдемо не тільки відомого висновку, що природа — єдина, а й того, що вивчати її закони треба з єдиних, загальних принципів.

Саме ідея фундаментального міждисциплінарного підходу й лягла в основу створення у 2009 році Інституту високих технологій (ІВТ) Київського національного університету імені Тараса Шевченка для підготовки науковців нового покоління.

Основними завданнями ІВТ є: створення цілісної системи підготовки та перепідготовки дослідників нової генерації, здатних розв'язувати проблеми сучасних природничих наук, проводити наукові дослідження, які вимагають глибоких фундаментальних міждисциплінарних знань, творчого мислення, навичок роботи на найсучаснішому дослідницькому та технологічному обладнанні; об'єднання науково-педагогічних кадрів для розв'язання найактуальніших науково-технічних проблем сьогодення, а саме — проведення комплексних досліджень з використанням високих технологій природи живого та досліджень з фізики, хімії, біології та технології, які безпосередньо або опосередковано торкаються цієї проблеми; розв'язання певних проблем енергетики: пошуку нових джерел енергії, економічно вигідних та екологічно чистих засобів її використання; моделювання та створення приладів, пристроїв та систем на основі нових наукових розробок.

Необхідність перерахованих напрямів продиктована і світовими тенденціями розвитку науки та технології, і кадровими можливостями університету з урахуванням його міжнародних зв'язків та співпраці з Націо-

нальною академією наук України. Безумовно, спектри підготовки науковців та тематика наукових досліджень можуть уточнюватися та змінюватися в процесі розвитку ІВТ.

В який спосіб можна реалізувати описану вище модель підготовки дослідників і як її впроваджує ІВТ?

По-перше, пам'ятаючи про позитивний консерватизм в освіті, не треба змінювати основну структуру університетської природничої освіти, тому залишаються: ступеневість, термін навчання, іспити, заліки.

По-друге, треба ліквідувати вузьку спеціалізацію на перших восьми семестрах і залишити виключно фундаментальну підготовку в галузі основних природничих наук та математики. Розробка такого навчального плану показала, що цей підхід — реальний. Це не означає, що, наприклад, фізику, хімію, біологію треба читати в обов'язки за програмою відповідних факультетів. Більшість курсів, що описують будову та властивості атомів, молекул, газів, рідин, твердих тіл, можна будувати з єдиних принципів та методів розрахунків, а висновки для хімії, фізики або біології отримувати в результаті частинних розв'язків. Подібний підхід може працювати і при викладанні спектроскопії, основ сучасної електроніки і т. п. Таким чином, перераховані курси (а список їх можна продовжити) з самого початку стають міждисциплінарними і явно підкреслюють загальність всієї природи. Вочевидь, що такі курси створюються складно і нешвидко. Але наш досвід засвідчує, що високим професіоналам з необхідним світоглядом це під силу.

Після чотирьох років навчання фундаментальних наук закінчується бакалаврат. Випускник-бакалавр захищає випускну роботу з питань обраної ним природничої науки, яка в магістратурі може стати для нього основною. Подальше навчання в магістратурі поглиблює знання у вужчому напрямі з вивчення високих технологій і в обраному напрямі, і в суміжних, що має істотно розширювати можливості дослідника.

Невід'ємною частиною навчального плану є наукова робота студентів в лабораторі-

ях інституту, факультетах університету та інститутів НАНУ, з якими укладені договори про спільну науково-педагогічну діяльність. Це дає можливість на практиці студентам ознайомитися з елементами високих технологій, опанувати необхідні навички та відчути себе учасником подій на передньому краї сучасної науки та технології.

ІВТ, в кращих традиціях Київського національного університету імені Тараса Шевченка, бере активну участь у міжнародній науковій співпраці. Більше того, без такої тісної співпраці існування ІВТ просто неможливо. Плануємо та впроваджуємо всі класичні та сучасні форми: обмін студентами, аспірантами, викладачами, науковцями; наукове стажування; проведення конференцій, шкіл, семінарів тощо. Мовна політика в ІВТ ліквідує мовні бар'єри.

Широка якісна фундаментальна природнича підготовка разом із продуманою нетрадиційною гуманітарною підготовкою, сам психологічний клімат в ІВТ повинні формувати світогляд професіонального, освіченого, інтелігентного, доброзичливого фахівця, якому під силу розв'язання завдань в різних сферах людської діяльності сьогодні та завтра.

За змістом описаного навчання випускник шостого курсу після успішного захисту дипломної роботи повинен би отримати диплом: «магістр точних (природничих) наук та високих технологій». Сьогодні такої спеціальності в переліку спеціальностей, затвердженому Кабінетом Міністрів, не існує. В постанові № 787 Кабінету Міністрів від 27 серпня 2010 року в розділі «специфічні категорії» є спеціальність «магістр високих технологій». Саме за такою спеціальністю в ІВТ з 2010 року навчається перша група студентів — випускників природничих факультетів різних університетів України. Навчальний план для магістрів з високих технологій для бакалаврів — природничиків різних спеціальностей — по своїй суті є зрізаним навчальним планом, про який йшлося вище, із статусом проміжного. Зрозуміло, що зрізаний навчальний план є насиченишим, ніж повний, вимагає від студентів та викладачів напруженої щоденної роботи і може бути не під силу кожному студенту. Такий підхід прискорює можливість випуску майже бажаних дослідників, дозволяє відпрацьовувати різні підходи у створенні міждисциплінарних курсів, створити необхідну матеріально-територіальну базу та сформувати досвідчений науково-педагогічний колектив.

Описана нами система освіти в Київському Національному університеті імені Тараса Шевченка в жодній мірі не виключає наявну систему вищої природничої освіти, а повинна сьогодні існувати паралельно та в значно менших масштабах.

Леонід ГУБЕРСЬКИЙ, ректор університету;
Олег ТРЕТЯК, директор Інституту високих технологій.

У Черкаській області негайної утилізації потребує понад 685 тонн непридатних до використання пестицидів, *повідомляє наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО*

Апеляційний суд Чернігівської області позбавив волі на п'ять років керівника районного відділення банку, яка привласнила 200 тисяч гривень кредитних коштів, *інформує наш власкор Сергій ПАВЛЕНКО*

У НОМЕР

► [ПОЛТАВЩИНА](#)

Готуються до повені

Цього року Полтавщина витратить близько 260 тис. гривень на «первинні» заходи боротьби з повінню. Такі результати підрахунків спеціалістів управління з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи ОДА. Здебільшого ці кошти підуть на ліквідацію заторів на річках, які можуть виникнути під час льодоходу. Це найбільше загрожує жителям Новосанжарського, Полтавського та Карлівського районів, де чимало населених пунктів перебуває у так званій зоні ризику.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

► [ЗАКАРПАТТЯ](#)

Проблеми Солотвинського солерудника: що далі і як швидко?

З цього приводу радилися в Закарпатській обласній держадміністрації. Це перша нарада після засідання в селищі солекопів урядової комісії (див. «Голос України» за 4 лютого).

Сьогодні одне з питань, яке треба вирішувати якнайшвидше, — погашення кредиторської заборгованості. За попередніми даними, вона становить майже 22 млн. грн. Щоб підрахувати точні цифри, потрібно провести акти звірок та переглянути фінансову документацію. Після — подати розрахунки до уряду, щоб «пішло» фінансування з держбюджету.

Також починають готувати проект ліквідації підприємства. Та через складнощі процедури, вважають посадовці, цей процес навряд чи вдасться завершити протягом нинішнього року. Досі «висять» борги із зарплат працівникам підприємства. Поручувалося й питання гірничорятувального обслуговування, щоб у разі непередбачуваних ситуацій на місці завжди була команда рятувальників. Нагальною є й проблема незаконних забудов на території гірничого відводу, бо вони становлять небезпеку для проживання людей.

— Сьогодні тільки починаємо реальне розв'язання проблеми Солотвинського солерудника. Попереду — величезна робота. Маємо обрати правильний напрям руху, — сказав голова обласної держадміністрації Олександр Ледида. Як відомо, місяць тому тут побували урядовці, вони з'ясували, що загрожує населеному пункту. Тим часом люди живуть як на пороховій бочці.

Василь НИТКА.

Кияни допомагають міністру здійснити його бажання

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Відновлення робіт на будмайданчику по вулиці Гончара дивним чином збіглося у часі з рішенням передати заповідник «Софія Київська» під опіку Міністерству культури (нагадаємо, до цього його курирувало Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства). Тоді, виступаючи проти таких змін, громадськість пророкувала: з новим куратором на заповідник чекають великі, але далеко не позитивні зміни. Як-то — відновлення скандальних будівництв, яких у буферній зоні налічується понад три десятки, і передача пам'ятки у власність однієї із релігійних громад. Пересторог киян уряд не почув і таки схвалив проект рішення про передачу Софії до сфери управління іншого міністерства. Очільник останнього запевняє: громадськість дарма хвилюється, «Софії Київській» нічого не загрожує. А з горе-забудовниками Михайло Кулиняк, міністр культури, обіцяє «розібратися», тільки-но заповідник офіційно перейде в сферу його компетенції. Адже формально поки що жодним чином вплинути на них він, мовляв, не може.

— Протягом 2010 року міністерство неодноразово висловлювало свою думку щодо цього будівництва. Тут немає секрету — ми були категорично проти. І свою позицію змінювати я не збираюсь, — заявив у п'ятницю М. Кулиняк.

— Влада декларує бажання зупинити це будівництво. Виходить, міністр хоче це зробити, але не може. Ми також хочемо, тож спробуємо панові міністру допомогти. Сьогодні можна сказати, що громадськість підтримує владу і допомагає їй не тільки «хотіти», а й «могти», — заявив під час суботнього мітингу Олександр Бригинець, голова комісії Київради з питань культури та туризму.

Та поки влада чекає необхідних «повноважень», забудовники продовжують своє

діло. В своєму запасі вони також мають кілька дозвільних документів. Утім, переконує Михайло Дегтярьов, член ради Національної спілки художників, представник громадського комітету захисту архітектури Києва, якщо будівництво не зупинити, ми просто фізично можемо втратити «Софію Київську»: «Циркуляцію підземних вод, яка встановлювалася протягом віків, порушено. Уже підземні ґрунтові води піднялися на неприпустимий рівень. І це — головна, фізична загроза руйнування заповідника. Крім того, будуючи на цьому місці, потрібно чітко подумуватися стілістики вулиці, її поверховості тощо».

Тим часом і досі вирішується доля ще одного скандального будівництва в столиці — над станцією метро «Театральна» (ріг вулиць Пушкінської та Богдана Хмельницького). Поговорюють, що наразі керівництво Київської міської державної адміністрації домовляється із забудовниками щодо компенсаційних заходів. За чутками, міська влада таки стала на бік громадськості й збирається знести вже зведену металеву конструкцію. Але офіційної відповіді громадськість і досі чекає.

Тетяна СУВОРОВА.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

«Живий, багато поранених, попросили залишитися...»

Протягом семи днів не було жодної звістки з Лівії від вінницького лікаря Олега Головатюка. Нарешті, увечері 24 лютого, дружина Наталія почула голос чоловіка. Жінка каже, розмова тривала лише декілька секунд. За цей час вона почула: «Живий, дуже багато поранених, попросили залишитися...»

У Вінниці Олег Головатюк працював завідувачем відділення залізничної лікарні. На заробітки подався, щоб допомогти двом своїм дітям здобути освіту.

— Спочатку чоловік працював у місті Сірта, — каже пані Наталія. — Зараз місцем його роботи є лікарня у місті Гар'ян. Знаю ще двох земляків, які також працюють у Лівії. Один із них хірург з Тиврова, другий — уролог із Калинівки. Коли спілкувалася з їхніми рідними, вони також не мали інформації від своїх.

Жінка каже, що день у день «обривала» телефони «гарячої лінії» консульства, але марно. Жодного разу ніхто не відповів на її дзвінки. До революційних подій з чоловіком спілкувалася здебільшого за допомогою смс-повідомлень. Протягом цих семи днів вони не доходили до абонента. Від нього теж не було звісток. «Раніше, щоб зателефонувати додому, Олег приїздив у Тріполі, — каже пані Наталія. — Тому за телефоном розмовляли не часто».

Пані Наталія, як і її дітки, щаслива, що нарешті отримали звістку від чоловіка і батька. «Але

ж наші лікарі там розкидані по всій країні, працюють у багатьох містах і селах, — каже жінка. — У тих, хто перебуває у віддалених від столиці місцях, нема можливості ні виїхати, ні зателефонувати. А консульство допомагає тільки тим, хто дав про себе знати телефоном. Хіба це справде-

ливо? Хіба доля інших українців не повинна цікавити наших дипломатів? Уявляю, скільки людей зараз сивіють в очікуванні інформації про долю своїх рідних заробітчан у Лівії...», — каже Наталія Головатюк.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

P.S. *А тим часом ситуація всередині країни, на думку оглядачів, наближається до розв'язки. Повідомляється, що навіть у підконтрольній Муамару Каддафі столиці Тріполі жителі кількох північних районів вийшли на барикади проти урядових сил, і їм на допомогу в будь-який момент можуть прийти повстанці з північних провінцій країни. Натомість сам Каддафі в інтерв'ю заявив, що за безладами у Лівії стоять «іноземці, а також Аль-Каїда», і що готовий відкрити арсенали, щоб озброїти народи проти «ворогів» держави.*
ЄС та Радбез ООН схвалили санкції проти лівійського лідера, членів його родини і оточення. Серед них — ембарго на торгівлю зброєю, заморожування рахунків та заборона закордонних поїздок Муамара Каддафі, його сім'ї та близького оточення.
Нагадаємо, масові акції протесту з вимогою відставки Каддафі, які переросли в громадянську війну, тривають з 15 лютого. За даними правозахисників, пише NewsRu.com, у Лівії у сутичках уже загинуло від 600 до двох тисяч людей.

ФОТОФАКТ

Минулої суботи 25 загонів рятувальників гасили пожежу в запорізькому гіпермаркеті «Нова лінія», причину загоряння встановлюють експерти.

Фото Олександра ПРИЛЕПІ (УНІАН).

ВІСТІ З ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

Освітять усі села

За словами голови облдержадміністрації Валентина Хоптяна, робиться це передусім заради безпеки водіїв і пішоходів. Траси освітлюють з обласного і районних бюджетів, решту вулиць — за рахунок сільських рад, сільгосппідприємств, місцевих підприємств. Обіцяли допомогти і молокопереробні підприємства. Активну участь бере ВАТ «Тернопільобленерго». Подекуди селяни самі кооперуються, щоб придбати світильники. Обов'язкова умова — купити їх у тернопільської корпорації «Ватра». Паралельно усі школи області забезпечують телевізорами, міняють вікна, облаштовують внутрішні вбиральні.

Моржі морозу не злякалися

У водоймі парку «Топільче» в обласному центрі відбувся чемпіонат із зимового плавання «Галицькі моржі-2011». Красою визнано команду з міста Хоросткова. Так любителі зимового плавання вирішили відзначити 25-річчя заснування клубу «Нептун», що нині налічує понад 300 членів, серед яких і чимало представниць слабкої статі.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Шахта імені Засядька готова розробляти луганські надра

Депутати Луганської облради погодилися на 20 років надати донецькому АП «Шахта ім. О. Ф. Засядька» частину надр регіону для геологічного вивчення та дослідно-промислової розробки з подальшим видобутком вуглеводнів. За словами заступника гендиректора АП «Шахта ім. О. Ф. Засядька» Бориса Бокія, для освоєння й видобутку вуглеводнів підприємство готове впродовж восьми років вкласти в ці родовища близько мільярда гривень і, крім того, брати участь у соціальних програмах Луганської області.

Алла АНТИПОВА.

ФОТОФАКТ

Учасниці народних гулянь «Масляна на Подолі» в Києві тримають композицію із млинців у вигляді сонця.

Фото Андрія СКАКОДУБА (УНІАН).

Авіабудівники одержали сертифікат на літак Ан-158

Державне підприємство «Антонов» отримало сертифікати на модель регіонального пасажирського літака Ан-158 від Державної авіаційної служби України та Міждержавного авіаційного комітету Співдружності незалежних держав. Вручити сертифікат приїхав Прем'єр-міністр Микола Азаров (на знімку — з президентом-генконструктором «Антонова» Дмитром Ківом).

Під час випробувань Ан-158 виконав 79 польотів, на яких було перевірено злітно-посадочні характеристики, проведено випробування на стабільність і керованість, аварійне покидання салону пасажирами, шумоізоляцію та інші роботи. Літак сертифіковано для перевезення 99 пасажирів на відстань 2,5 тис. км або меншої кількості пасажирів на відстань 3,1 тис. км. Літак може виконуватися у 12 варіантах і брати на борт від 82 до 99 осіб. Портфель твердих замовлень і передконтрактних угод на Ан-158 уже нараховує понад 20 машин, повідомили в російській лізинговій компанії «Ільюшин Фінанс Ко», яка займається маркетингом і продажами Ан-158.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Художнику Юрієві Герцу — 80

Народному художникові України, Шевченківському лауреату Юрієві Герцу виповнилося вісімдесят. Секрет його творчості — в поєднанні європейської культури і самобутнього мистецтва Карпат, яке йому, учневі Ужгородського училища прикладного мистецтва (1947—1955 роки), прищепили засновники закарпатської школи живопису Йосиф Бокшай, Адальберт Ерделі і Федір Манайло.

Свій ювілей митець вирішив відзначити виставкою в Закарпатському обласному художньому музеї — представив понад 50 знакових полотен. Як зауважив німецький мистецтвознавець Ларіон Балзак, у Герцових картинах, наче «в мовчазному хороводі, пропливають весільні процесії, свята, старі церкви на гірських кручах, хати, що прихилились до землі».

Картини Герца неодноразово виставляли в Україні та за її межами. Він — лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка (1994 р.), а з 2003-го — народний художник України.

З ювілеєм митця вітали голова обласної ради Іван Балога, голова обласної державної адміністрації Олександр Ледида та чимало колег і гостей. Майстер отримав спільну відзнаку облради та облдержадміністрації «За розвиток регіону».

Вл. інф.

Ужгород.

Донеччани зачарували прикарпатців «Лісовою піснею»

Донецький національний академічний театр опери і балету імені Анатолія Солов'яненка показав на сцені Івано-Франківського обласного музично-драматичного театру балет Михайла Скорульського за мотивами драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня».

Презентація відбулася в межах культурно-мистецького проекту «Схід—Захід», який реалізують Благочинний фонд Вадима Писарева «Творчий Олімп» та Івано-Франківська обласна філармонія за підтримки обласної державної адміністрації та обласної ради.

— Балет Михайла Скорульського є надбанням національної культури, внеском Донецька і донеччан до 140-річчя славної Лесі України, — відзначив диригент-постановник Віктор Олійник.

Всього у балеті донеччан «Лісова пісня» задіяно 250 осіб. Театр уже отримав запрошення показати виставу в польському Вроцлаві.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

Низький уклін тобі, Лесю!

Майже тиждень тривали в області ювілейні заходи з нагоди 140-річчя від дня народження Лесі Українки. Чимало теплих слів про поетесу було проголошено на четвертій всеукраїнській науково-практичній конференції «Леся Українка і родина Косачів в контексті української та світової культури», яка зібрала десятки дослідників її творчості з усіх регіонів держави.

Захід розпочався у Волинському краєзнавчому музеї, а продовжив свою роботу в Колодяжненському літературно-меморіальному музеї Лесі Українки. Тут упродовж двох днів історики і науковці гортали малодосліджені сторінки життя співачки «досвітних вогнів» і її оточення, а, крім того, стали учасниками мистецького дійства «Гостини в Косачівській садибі».

Цього дня в «білому» Лесиному будиночку ожив знаменитий рояль поетеси, якому вже понад 170 років. Викладач Ковельської школи мистецтв Валентина Скрипіна разом зі своїм колегою скрипалем Михайлом Тлумаком виконали улюблені твори Лесі Українки. А розташований поруч «сірий» (батьківський) будиночок Косачів зібрав місцевих поетів, які читали твори поетеси і власні, присвячені їй, вірші. Завершилися «Гостини» в актовому залі музею, де камерний оркестр «Квінта» Ковельської

школи мистецтв дав великий концерт.

25 лютого, у день народження Лесі Українки, конференція продовжила роботу. З невеликим повідомленням про трагічну для неї дату — свято Йордана 1881 року, відколи почалася тридця-

тилітня боротьба поетеси з хворобою, виступив і автор цих рядків. У полудень, за традицією, біля пам'ятника поетесі в Колодяжному відбулася година вшанування Лесі Українки.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Шанувальники Лесі Українки принесли квіти до пам'ятника поетесі в Колодяжному.

Фото автора.

У НОМЕР

► КІРОВОГРАД

Безгосподарність чи корупція?

Міський бюджет недоотримав близько 10 мільйонів гривень через те, що плата за оренду землі майже не контролювалася останніми роками. Таку цифру оприлюднили за підсумками аудиту діяльності управління земельних відносин та охорони навколишнього середовища за період з березня 2006-го по жовтень 2010 року.

Як повідомив перший заступник міського голови Василь Дзялук, відповідно до реєстру договорів оренди земельних ділянок, станом на 1 січня цього року укладено 1892 договори і лише 54% з них оформлені без порушень чинного законодавства, у 412 закінчився термін дії, а в 314 — не переглянуто нормативно-грошову оцінку. Тобто робота з орендарями практично не проводилась, у тому числі й з тими, в кого закінчився термін дії договору, а надходження коштів від купівлі-продажу земельних ділянок взагалі не контролювалося.

На сесії міськради вирішили створити робочу групу, щоб перевірити наявність правоустановчих документів на користування землею, а відповідному управлінню до 1 квітня завершити інвентаризацію земельних ділянок, переданих в оренду юридичним та фізичним особам.

Віктор ПІЦЕНКО.

► РІВНЕ

Історія найстарішої вулиці

Про одну з найстаріших вулиць Рівного — Тараса Шевченка — розповідає щойно відкрита у Рівненському краєзнавчому музеї виставка «Історія вулиці у долях її мешканців». З писемних джерел, ця вулиця існує ще з початку XVII століття, раніше вона мала назви Омелянівська, Сільська, а з 30-х років минулого століття — Шевченка. І нині на вулиці, яка зберегла свою архайчність, живуть родини корінних рівнян, які добре пам'ятають життя за часів панської Польщі, пережили воєнне лихоліття, зазнали утисків і репресій від радянської влади в повоєнні часи. Вони передали для виставки родинні реліквії — документи, фотографії, особисті речі, книги. На цій вулиці розміщена Свято-Успенська церква — найстаріша споруда Рівного, настоятелем якої у 1935—1950 роках був протоієрей Михайло Носаль — відомий на Волині травознавець і цілитель. Храму присвячено окремий розділ виставки.

Олександра ЮРКОВА.

► ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ

Загинув прокурор району

Минулої неділі в місті Жашків загинув прокурор району. Легковий автомобіль «Ланос», у якому він перебував, з невідомих причин спалахнув.

Трагедія сталася опівночі. Причини з'ясовують оперативні групи МНС, МВС, вибухотехнічна та криміналістична лабораторії.

Лідія ТИТАРЕНКО.

► КРИМ

У Євпаторії затримано серійного грабіжника

Правоохоронцями лінійного відділення на станції Євпаторія управління МВС України на Придніпровській залізниці затримано серійного грабіжника, який у вечірній час полював на поодиноких жінок.

До міліції звернулось 5 потерпілих. З їхніх слів склали фоторобот, а невдовзі транспортній міліції стало відомо, що грабіжник нещодавно повернувся з місць позбавлення волі, вживає наркотичні засоби, в поведінці неадекватний. Затримати 38-річного грабіжника міліціонерам «допомогло їх професійне чуття», — сказав заступник начальника лінійного відділення на станції Євпаторія капітан міліції Вадим Ярмоц.

Георгій ВЕРВЕС.

За дві доби червоний шламовий туман перетворив околиці глиноземного заводу на марсіанський пейзаж

ТРИВОЖНИЙ СИГНАЛ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Прокинулися вранці, а сніг, дерева, асфальт навкруги червоні

— Коли люди поскаржилися до редакції, ми відразу вирушили в Жовтневий район на місце пригоди, — розповідає головний редактор газети «Николаевский бизнес», депутат обласної ради Тетяна Фабрикова. — Над шламосховищем МГЗ завис смог, червоний туман був такої концентрації, що машини пересувалися з увімкненим ближнім світлом. На територію шламосховища журналістів не впустили, на запитання відповідати відмовилися. Керівництво заводу коментарів не давало. Невдовзі до редакції зателефонували жителі села Прибузьке: шлам погнало в їхній бік. Потім напрямом вітру змінився, і червона пурга пішла на Парутине, що на протилежному березі Дніпровсько-

Бузького лиману. Про «НП» у Жовтневому районі й про те, як до нього поставилися чиновники, я поінформувала голову облдержадміністрації Миколу Круглова. Глава області відреагував негайно.

Перший заступник глави ОДА Геннадій Ніколенко відразу підняв на ноги всіх чиновників, відповідальних за екологічний баланс в області. Там же, біля шламосховищ, відбулася виїзна нарада за участю керівників МГЗ, Жовтнєвої РДА, управління з питань надзвичайних ситуацій і захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, ГУ МНС області, обласної та районної СЕС, представників державної екологічної інспекції, природоохоронної прокуратури, держуправління охорони навколишнього природного середовища в Миколаївській області. Створено оперативну групу, вжито всіх можливих заходів щодо мінімізації наслідків проходження пилової хмари.

Поки фахівці відповідних служб заміряють площі, підра-

ховують розміри можливого збитку та проводять аналізи, якісь висновки робити рано. Водночас керівництво глиноземного підприємства запевняє: червоний пил, як і сам шлам, абсолютно безпечні, оскільки після шести ступенів фільтрації у відходах не залишилося лугу (каустичної соди). А саме каустик заподіяв найбільшої шкоди довкіллю під час техногенної катастрофи в Угорщині.

У тому, що шлам піднявся в повітря, представники підприємства обвинувачують вітер і мороз. Мороз заморозив рідину, якою обробляється шлам, а вітер завершив свою чорну справу.

Імпульс електромагнітного поля Землі спасував... перед вітром і морозом

Одразу після сумних подій в Угорщині міжвідомча урядова комісія перевірила технічний стан двох шламонаг-

Фото з сайта «Преступности.NET».

ромаджувачів МГЗ. У першому шламозбірнику, якому вже тридцять років, як, власне, і самому глиноземному заводу, зберігається близько 20 мільйонів кубометрів отруйної речовини. Другий резервуар з технологією сухого складування червоного шламу (площею 150 гектарів) експлуатується три роки. Як з'ясувалося, у вересні минулого року на шламосховищах проводилися роботи з визначення вертикальних і горизонтальних зсувів дамби, є топографічна зйомка шламових відкладень, оцінено стан дамби методом природного імпульсу електромагнітного поля Землі. Комісія оцінила стан дамби, гідротехнічних споруджень шламонагромаджувачів як задовільний. При цьому керівництву ТОВ «МГЗ» запропоновано провести комплексний екологічний аудит шламонагромаджувачів.

Коли задовільний стан дамби підтверджується не тільки візуально, а ще й «природним імпульсом електромагнітного поля Землі», це заспокоїливо впливає на гро-

мадськість. Але в реальності може вийти, що при дамбі, яка добре стоїть, на шламосховище перетвориться багатокілометрова територія навколо заводу.

У жителів сіл, які потрапили в «шламову пургу», на це «НП» є своє селянське пояснення. Ті, хто свого часу працював на МГЗ, і хто працює нині, причину пиління шламу пояснюють так: і друге шламосховище вже переповнене. Торік завод виробив 1 мільйон 500 тисяч тонн глинозему — це найвищий результат за всю історію підприємства. На досягнутих показниках підприємство не зупиняється: цього року планується наростити виробництво до 1 мільйона 570 тисяч тонн.

— Нехай нарощують, — висловився мешканець села Лимани. — От тільки третє шламосховище нам тут ні до чого, вистачить і двох мін сповільненої дії. Це ж скільки років має минути, щоб потім тут що-небудь виросло!

Галина ПОРФИР'ЄВА.
Миколаївська область.

Фото з сайта «Новости Н».

БАЛАНС ТИЖНЯ

*Кількість сімей, які звернулися по житлові субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, у січні перевищила 157 тисяч, що на 98,5 відсотка більше, ніж у січні 2010-го — про старі пісні та невдячну аудиторію.

* Прем'єр-міністр Микола Азаров повідомив про рекордно низьку інфляцію у 0,6 відсотка за підсумками перших двох декад — про святкові побажання.

* ЄС зупинило фінансування низки програм через огріхи в системі держзакупівель — про жезл і перст регулювальника.

Перманентне підвищення комунальних тарифів, спричинене почасти подорожчанням імпортих енергоносіїв, а почасти — нездатністю влади реформувати власну енергетику, мимоволі змушує прислухатися до новин. Наразі слухали главу російського «Газпрому» Олексія Міллера. Чортыхалися — перегляду газового контракту від січня 2009 року не станеться, у другому кварталі російський газ нам обійдеться вже в 264 долари США за тисячу кубометрів, у третьому — на 20 доларів більше. Іронізували — обіцяли ж низькі тарифи ще в ході ратифікації харківських угод із Росією. Кивали на ледь теплі батареї — підприємства комунальної енергетики завинили ДК «Газ України» від жовтня вже більш як 5 мільярдів гривень, рівень розрахунків за газ ледь дотягує до 45 відсотків. І навіть криво усміхалися: «Газпром» обіцяв цього року збільшити поставки газу в Україну до 40 мільярдів кубометрів. При цьому відомо, що НАК «Нафтогаз» закупить у «Газпрому» 12,1 мільярда кубометрів газу для повернення «Росукренерго», половина акцій якого належить «Газпрому». Іронізували всі, хто пам'ятає, що за збільшення обсягів імпорту «Газпром» обіцяв Латвії та Естонії цінову знижку в 15 відсотків. Україні — зась? Нічого подібного, столарова знижка, яку ми одержали від «Газпрому», за словами Олексія Міллера, гарантуватиме їй нижчі за європейські середні ціни. Знову ж таки не факт! Європейські країни одна за одною перейшли на спотові розрахунки з «Газпромом», і на сьогодні Україна платить, за підрахунками лідера партії «Фронт змін» Арсенія Яценюка, на 50 доларів

Жезлом і перстом!

США на кожній тисячі кубометрів газу більше за європейців, якщо не зважати на російську знижку. Чому «Газпром» зменшує ціни для європейців, тоді як нам підвищує? Як зголоситься НАК «Нафтогаз України» на злиття з «Газпромом», каже Олексій Міллер, то ціни на газ відповідатимуть внутрішнім російським. Але аудиторія невдячна, бо їй здається, що це своєрідний шантаж високого рівня, який жодним чином не вплине на динаміку звернень по житлові субсидії. За об'єднанням активів, про оцінку яких говорив Олексій Міллер, стоїть не злиття, а банальне поглинання однієї компанії іншою. Так само за спільним бізнесом двох різнополюсних за капіталізацією і доходами компаній бовваніє обопільний контроль над газотранспортною системою та її газосховищами. І хоч як там далі поверне, а ціни на природний газ зростатимуть, бо від них прямо залежать прибутки обох компаній. А відтак — зростатимуть і житлово-комунальні тарифи, і борги теплопостачальних компаній, і видатки підприємств та домогосподарств. На разі Президент країни Віктор Янукович повідомив, що має черговий план, як економічні реформи зробити незворотними і привабливими для суспільства. З огляду на це згадалися і вузькокулацтва енергетика, і вічно перспективний аграрний сектор, реформування якого застрягло на першому етапі ще наприкінці минулого століття.

Прем'єр-міністр Микола Азаров прадував, за його словами, найнижчою інфляцією в історії України, яка спостерігалася упродовж двох перших декад (0,6 відсотка). Неймовірно — на тлі січневого зростання цін на зернові (42 відсотка) і активізації імпорту продовольства, який влітає країні в добрачу копійку. До слова, за подорожчанням зернових треба також дякувати передусім стрімкому зростанню цін на енергоносії (поцікавтесь у глави Спілки роботодавців Дмитра Фірташа!). Заява Прем'єр-міністра справила глибокий емоційний ефект на експертів, здебільшого — негативний, але дехто цілком слушно розцінив її як побажання на честь чоловічого свята. Напередодні Микола Азаров провів дуже важливу зустріч з іноземними інвесторами, яких запевнив у тому, що уряд не регулює ціни адміністративно, за винятком соціальних сортів хліба. І це також сприйняли як побажання. Зрештою, нічого

страшного в тому, що уряд під орудою Миколи Азарова прагне відрегулювати все одразу (ціни, податки, пенсії тощо), якби він не переоцінював значення держави в реалізації ринкових перетворень і зважав на реальний ступінь корупції в країні. Фактично Євросоюз визнав Україну корумпованою у сфері державних закупівель, зупинивши фінансування низки важливих програм. Бо Європа не хоче допомагати країні, яка цурається конкурентних засад у сфері держзакупівель. Де на розчищенні покрівель від бурульок можна заробити більш як 3 мільйони гривень. Де корупція на всіх рівнях стає інфляційним чинником. Де ринкові відносини регулюються адміністративними циркулярами. Так, Антимонопольний комітет дозволив 14 виробникам олії здійснювати погоджені дії, спрямовані на забезпечення рівноваги на ринку і зниження вартості продукції. І виробники, й експортери олії зобов'язалися три

місяці поспіль наповнювати вітчизняний ринок двома десятками тисяч тонн олії, реалізуючи її за середньою відпускною ціною у 12,15 гривні за літр. А яка ціна буде через три місяці?

Кілька слів — про зростання реального ІВВП у січні, за оцінками Нацбанку, щонайменше на 6 відсотків. Позитивний результат не дає приводу для самозаспокоєння, оскільки його досягнуто завдяки покращенню зовнішньої кон'юнктури цін, і тому що він міг би бути ще більш істотним. Завадили високі ціни на електроенергію, через що Білорусь відмовилась її імпортувати, і адміністративний тиск на ціни продовольчої групи, про що йшлося вище. І ще. Національний банк дійшов висновку, що «зростаючий споживчий попит, дякуючи зростанню реальних заробітних плат, посприяв розвитку легкої промисловості (21,9 відсотка) та роздрібною торгівлі (11,7 відсотка). Нема лиха без добра, але нарощування цього потенціалу формує ще один інфляційний чинник із боку попиту.

Сергій ВЛАД.
Мал. Вадима СИМИНОГИ.

БЕРЕЗЕНЬ

пн	14	28
вт	15	29
ср	16	30
чт	17	31
пт	18	
сб	19	
нд	20	
пн	7	21
вт	8	22
ср	9	23
чт	10	24
пт	11	25
сб	12	26
нд	13	27

Фотоюда Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Загальні збори Національної академії аграрних наук України мають відбутися 15—16 березня у Києві

Європейська економічна комісія ООН візьметься за підвищення якості насінневої картоплі в країнах СНД. Адже для посадки нерідко використовують заражені бульби, які забруднюють ґрунт і скорочують обсяги виробництва. У результаті на пострадянських теренах з гектара збирають у середньому лише 14 т картоплі, тоді як в інших країнах Європи — по 35–40 т, *повідомляє «ПроАгро»*

РЕЗОНАНС

В їх «монастир» заглядати заборонено

Прочитав «Голос України» і був у захваті від статті Галини Квітки «Агроутопія за наші кревні» («Голос України» за 30 листопада 2010 р.). Це ж треба так образитися академікам, щоб оголосити журналістку персоною нон грата («Вчена думка...», «Голос України» за 11 січня 2011 р.). Інакше кажучи, в їх «монастир» заглядати заборонено, вхід за купленими посвідченнями.

У Радянській Україні було, пам'ятається, два-три академіки, зате море інструкцій, положень, концепцій ведення сільськогосподарських робіт, з вирощування міцної пшениці, з боротьби з бур'янами, з розвитку тваринництва, птахівництва тощо. Помінялася соціальна епоха, почався грабіж народного майна. Замість того, щоб відстоювати вектор розвитку аграрного комплексу, покірно мовчали й під шумок оформляли собі земельні паї й звання.

Із 82 підписів під актом, яким оголошено Г. Квітку персоною нон грата, 45 академіків і 35 членкорів. Таку масу утримувати, потрібні астрономічні кошти.

На догоду американцям розвалили міцне сільське господарство. Адже радгоспи й колгоспи були виробничо-економічними та соціально-культурними центрами. За ними закріплювалася інфраструктура певної території, дороги, школи, палаци культури, торговельні точки. Вони мали свої потужності з переробки деяких культур.

Хіба можна було допускати такий розгром. Багато сіл розорилися, селяни залишилися без роботи.

От де мали проявити характер академіки, а чи не вони самі стали ініціаторами грабежу.

Ось тому захист мундира став для них головним пріоритетом проти якоїсь «комахи». Хто вона така? Розтопгати, розтерти, роздавити, інших дій, на кшталт дипломатичних, вони не допускають.

Не розумію, за що вони накинулися на журналістку. Тому не витримав і вирішив у незграбних римах висловити повагу й підтримку Галині:

«Не стыдно ли Вам, господа академики, Войну затевать против маленькой Квитки — Не выдержит бедная Вашей полемики, Ни одной не оставите Вы на ней нитки.

Планете достаточно столькох учёных, Чтoб мир обеспечить зерном, овощами, Иметь удовольствие от сливoк сгущённых, Удивлять африканцев смачными борщами.

Откройте глаза, посмотрите внимательно: Кроме амбиций, других нету фактов. А у Вас, как всегда, все обязательно — Конференции, звания и на них горы актов.

Были совхозы, были колхозы, Учёное мнение было в почёте. Засуши летние, потопы, морозы, Колос, кочан, лоза на учёте.

Сейчас же членкоров не нужно так много. Фермер себе агроном и бухгалтер. Футбол весь гадаль одним осьминогом! Отстаньте от Квитки, не жмите на стартер... Поздравляем Вас, Гали, с персоной нон грата — Положена к ней небольшая зарплата. И ждите, остальoе, совсем уже скоро Дадут Вам высокое званье членкора».
Георгій ХРИСТО.
Миколаїв.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Сільськогосподарськoнауковогерoїчний епoс про війну*

Як ми вже повідомляли, з-під пера групи вчених Національної академії аграрних наук України на світ з'явився чотиритомник «Сільське господарство України — від минулого до сьогодення». З'ясувалося, під час війни гітлерівці в неймовірній кількості вивозили до Німеччини не тільки худобу й інше продовольство, а й масово викопували... очерет та переправили до себе мільйони дорослих фруктових дерев. Тож продовжуємо читати перший том видання «Землеробство України: від праслов'ян через події ХІХ—ХХ століть до наших днів». Точніше, один з його розділів — «У вогнищі Другої світової війни».

Далекими незваними стежками

Отже — Велика Вітчизняна. Танки, літаки, гармати, обози з боєприпасами й продовольством... У безладній веремії початку війни чітко й злагоджено відводилися на схід МТСи, колгоспи й радгоспи з тисячними отарами худоби, колонами тракторів, комбайнів, сівалок. Про це як у цілому, так і в деталях йдеться в першому томі чотиритомного дослідження науковців. При цьому, стверджується, працівники радгоспів і колгоспів ще знаходили можливість виконати держпоставки в рахунок не тільки 1941-го, але й 1942 року! І жодної паніки або мародерства. Худобу не лише берегли, але й уберегли. Як тут не пригадати, що після вибуху реактора на Чорнобильській атомній під час евакуації населення, скажімо, з Прип'яті в 1986 році, коли було мобілізовано ресурси величезної країни, такої злагодженості не спостерігалось.

Але, нагадуємо, чотиритомник у нас про сільське господарство, тому особливо уважно хочеться читати сторінки, що стосуються тваринництва в часи окупації, а надто про безприкладну в світовій історії евакуацію 8503,3 тис. голів худоби (т.1, стор. 183) на відстань у кілька тисяч кілометрів. Осінніми та зимовими незваними фронтовими дорогами й стежками... Чита-чу, спробуй узяти карту чи атлас автомобільних шляхів і подумки прокласти маршрут, приміром, з якого-небудь села Київщини до Саратова, Волгограда й далі в Казахстан. А тепер уяви, що німці вже в Шостці, Мінську, Лохвиці й взагалі невідомо де. Люди живуть чутками, радіо не працює, газет немає. Кожен дає собі раду, як у кого виходить. А от худоба, навіть свині, читаємо, являє приклад організованості.

Евакуаційні череди «обслуговували близько 80 тис. погоничів» (т.1, стор. 181). Це на 8,5 мільйона корів, овець, коней, свиней. Один погонич — більш як на сто голів різної худоби!

Шодня, з квітня—травня до пізньої осені, повз мій двір женуть на пашу збірну череду корів, голів з тридцять. Пастухів не менше двох, одному тут ніяк не впоратися. Це — по звичному маршруту в звичних умовах. У дитинстві й підлітковому віці доводилося й самому пасти худобу, мав справу з коровами та кіньми. Але щоб один погонич на сто голів різної худоби, та чужими краями-шляхами... І при цьому тричі на день доїти й здавати молоко на маслозаводи, в госпіталі й дитячі садки?! Це справді незвичайно, це більше, ніж подвиг. Таким ось удайся, таким будь! 9,8 літра в день на корову — це 3 577 літрів на рік, причому без ферм і науково обґрунтованих раціонів. До речі, на такий рівень середніх надоїв Україні вдалося вийти лише 2006 року — за рахунок масового вирізування корів, котрі давали менше...

Важко втриматися від мимовільного вигуку: от якби тоді в армії були всі такі толкові командири, як у колгоспах пастухи, може й не топталася нога окупанта так довго по радянській території.

Корови вправно форсували Прип'ять, Дніпро, Десну... Волгу

Як велось тваринникам і самій худобі у тих екстремальних умовах, автори виписали докладно. «Справжній подвиг у роки Ве-

ликої Вітчизняної війни здійснив колектив працівників радгоспу «Комсомолец Полісся» Чорнобильського району Київської області. <...> У трьох відділах радгоспу було близько 2 тис. голів племінної худоби.

З наближенням лінії фронту виникла загроза втрати цінної племінної худоби. Колектив робітників і спеціалістів радгоспу під керівництвом спеціалістів вирішив евакуювати худобу у східні райони СРСР. План евакуації радгоспу, розроблений директором господарства П. В. Черченком і схвалений Наркоматом радгоспів УРСР,

передбачав шляхом перегону евакуювати 400 племінних корів, 13 биків, 1500 голів племінного молодняку великої рогатої худоби та 350 свиней у вітчарський радгосп «Ельтонський» Волгоградської області. Усю радгоспну колону супроводжували 205 робітників, які мали три трактори з причепами, 50 возів, запряжених кіньми і волами» (т.1, стор. 184—185).

Докладна, бачимо, картина. Проте саме в деталях, відомо, ховається біс. Отже, в даному конкретному епізоді рішення про евакуацію прийняв «колектив робітників і спеціалістів». Тобто в трудових колективах тоді, стверджують науковці, робітники були окремо, а спеціалісти окремо. Після чого директор радгоспу розробив, а Наркомат радгоспів схвалив план перегону. План евакуації директор у Київ передавав факсом чи електронною поштою, цікаво уточнити б? Бо, знаю напевне, у директора Черченка «Ланд Крузера» не було, основний зв'язок з Києвом здійснювався по Дніпру. Що романтично, але забарно, сам знаю, мое дитинство в тих краях проходило. Іноді й брат підвозив, він на теплоході «Чапаєв» помічником капітана був, коли хтось не вірить.

Отже, «евакуація радгоспу розпочалась 3 липня 1941 р.» (т.1, стор.185). Тобто через 12 днів після оголошення війни. Й уточнення: «З наближенням лінії фронту» (там же). Але стривайте лишень: яка лінія фронту? Мало хто тоді як слід знав, де зараз німці й куди наступають. Тому згадаймо хоч побіжно, так би мовити, пунктиром, про обстановку, що склалася в перші тижні війни.

28 червня німці вже були в Мінську. 30 червня створено Державний Комітет Оборони на чолі з Й. В. Сталіним. 3 липня Йосип Сталін, нарешті трохи оговтавшись, вперше з дня нападу німців, виступив по радіо зі зверненням до населення Радянського Союзу: «Дорогі брати і сестри...». Працівники «Комсомольця Полісся», бачимо, виявилися куди розторопнішими, вони 3 липня вже вирушили в евакуацію, згідно з розробленим ними ж планом. У середині липня німці були вже в північних районах Київщини. 16 липня впав Смоленськ. 4 серпня Гітлер неподалік Борисова проводить нараду з командуючими групами армій «Центр». У вересні починає евакуюватись Москва. 15 вересня групи танкових армій Клейста і Гудеріана, обійшовши Київ з півдня й півночі, з'єдналися в районі Лохвиці, оточивши й пізніше ліквідувавши найбільшу й найбоєздатнішу групу російських армій. На кінець вересня німці захопили Вітебськ, підступили до Ленінграда, на півдні досягли лінії Мелітополь — Запоріжжя — Красноград. Німецькі війська в цей час групуються в районі Шостки і Глухова. 30 вересня німці почали генеральний наступ на Москву. 6 жовтня впав Брянськ, 12 жовтня — Калуга. 19, 20, 24 і 32 російські армії, а також війська Західного, Резервного і Брянського фронтів були оточені німцями під Вязьмою (див. С. М. Штеменко, Генеральний штаб у роки війни, стор. 30 — 40, Київ, 1983).

Але, до корів. Коровам та баранам війна не до шмиги, вони прямують на схід. Раніше, ніж у Кремлі оговтались і створили Державний Комітет Оборони, у радгоспі «Комсомолец Полісся» уже розробили

план евакуації і в столиці УРСР затвердили, а через чотири дні після падіння Мінська розпочали евакуацію худоби, техніки, майна. Гітлер саме готував наказ перекрити підступи до Києва по лінії річки Прип'ять. Що ж, війна війною, а колгоспники своє робить.

«Траса, якою рухалась колона, була надзвичайно перевантаженою. Велику рогату худобу довелося переправляти вправ через Прип'ять, Дніпро, Десну, Північний Донець, Дон та багато малих річок» (т.1, стор. 185).

Де українські кіношники, де поети? Де Голівуд, урешті? Це ж який фантастичний сюжет пліснявою береється! «Керівники бригад щодня вибирали місця для випасання та водопоя худоби, постійно проводили ветеринарний огляд тварин. Доярки тричі на день доїли корів, належно дотримувалися режиму годівлі телят. Колона худоби проходила 25—30 км. Втрат худоби не було. В Острі довелося здати державі (!?! — Авт.) 350 свиней, а в Ніжині й Тростянці 262 телят, що ослабли. В радгоспі ім. Калініна Липоводлинського району Сумської області корови захворіли на ящура, внаслідок чого довелося затриматися, доки худоба видужала й зміцніла» (т.1, стор. 185).

Трохи інформації для читача, який зовсім нічого не чув про ящура.

«Ящура — гостра вірусна хвороба, що швидко поширюється... Смертність серед молодняку 80—100% , дорослих... 40—90%. <...> карантин. Обмеження господарської діяльності на території району (області, краю, республіки) < ...>. Вивезення тварин у благополучні господарства дозволяють через 12 місяців після зняття карантину. Людина менш сприйнятлива до Я., ніж тварини». (Сельськогосподарський енциклопедический словарь, Москва, Советская энциклопедия, 1999 г.).

Зупинімося тут ще на хвилику, бо важко собі одразу й уявити, як можна перегнати в умовах війни дві тисячі голів за тисячі кілометрів... Тепер рушаймо далі, бо в нас план евакуації. Його на зборах робітників радгоспу «Комсомолец Полісся» розробили. І в Наркоматі радгоспів затвердили. Розумітимемо так, що почин колективу радгоспу «Комсомолец Полісся» вмить підхопила ціла Україна. Включаючи й ту немалу її частину, яку на той час уже захопили німці. Тому що «в нас думка єдина, і пісня єдина, єдиний в нас клич і порив» (Максим Рильський). Але ця нота вже з іншої пісні, а в нас же балачка про те, що радянська худоба ящуру не боїться.

«...худоба видужала й зміцніла. Долаючи великі труднощі в організації годівлі тварин, колона все далі наполегливо просуvalася вперед. Позадю лишилося 143 дні переходу. Надій молока на одну фуражну корову становив щодень в середньому 9,8 кг. Молочну продукцію здавали госпіталям, лікарням, дошкільним закладам, маслозаводам та використовували для харчування робітників.

Колону худоби (1651 голова) було переправлено на поромках через Волгу в с. Дубова і в грудні 1941 р. вона прибула в радгосп «Ельтонський» (т.1, стор. 185). Далі в книжці поштучно перераховано, скільки якої худоби в який колгосп надійшло, по прізвищах (!) названо доярок і телятниць, хто скільки прийняв отелень і скільки надоїв молока (т.1, стор. 185 і далі по тексту). Отакі вони, українські доярки й свинарки! Отак і в книзі: з точністю до однієї десятої літра пораховано надоєне при перегоні худоби молоко, хоч досі навіть з точністю до мільйона(!) не знаємо число загинилих на тій війні українців. А також від кількох голодоморів, репресій, депортацій...

Прип'ять, Дніпро, Десну, Донець, Дон худоба, як твердять автори книжки, долала вправ. Зима в 1941 році була, якщо хтось забув, ранньою, з лютими морозами. Як там пороми в грудні по Волзі курсували, теж цікавий кадр можна б зняти. Шкода хіба, нам не розказали, як трактори той мотопробіг завершили, чи вистачило їм пального, чи не ламалися, бува, в дорозі? Чи не стерлися маточини й осі на 50 возах, чи вистачило дьогтю в мазнихнях? На момент долання водних перешкод трактори й підводи, певне, на амфібії-криголами трансформувалися, чи як? А ще добре, що в госпіталях і дитячих садках не знали, що молока та м'яса від хворих на ящура тварин вживати не можна. Бо якби знали, то тяжко захворіли б. А їм жити треба було, хоч і війна.

Микола ДИВАК.
(Далі буде).
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

* Продовження. Початок у «Голосі України» за 15 та 22 лютого 2011 року.

Університету — 90 років. І це тільки початок

ВИЩА ШКОЛА

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка святкує 90-річчя. Це найстарший вищий навчальний заклад Донбасу, історія якого стала важливою частиною історії краю. Університет бере свій початок з відкриття 1 березня 1921 року вищих педагогічних губернських курсів. На їхній базі в 1923 році з'явився Донецький інститут народної освіти, а через одинадцять років він набув статусу Луганського державного педагогічного. У ті роки це був єдиний вуз промислового краю, де готували викладачів української мови й літератури. У довоєнний час інститут був одним з найбільших вузів України. У роки Великої Вітчизняної війни він переніс дві евакуації, але зумів зберегти свій науковий і освітній потенціал.

Університетом ЛДПІ став 1998-го, а до 2011 року академічна пропозиція ЛНУ становить понад 200 напрямів підготовки, спеціальностей і спеціалізацій. Зростання і розвиток, висока якість освіти і науки стали основою для перетворення вузу на класичний національний університет. Сьогодні ЛНУ — це великий навчальний наукововиробничий комплекс, до складу якого входять: сім інститутів, вісім факультетів, чотири коледжі, чотири ліцеї, технікум, ціла низка інших освітніх і культурних центрів, комплексів, структур. У навчальному закладі діють аспірантура за 34 спеціальностями і докторантура за дев'ятьма, а також — п'ять спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій з

ФАКТ

Починаючи з 60-х років ХХ століття, в університеті створено майже 30 наукових шкіл, які продовжують успішну роботу й сьогодні.

педагогічних, філологічних, філософських наук. Щорічно вчені ЛНУ одержують близько 20 патентів, публікують понад 2,7 тисячі наукових праць. З 2002 року в ЛНУ функціонує відділення Міжнародної академії наук педагогічної освіти, завдяки чому сьогодні відкрито перспективи плідного співробітництва, обміну досвідом, організації інтерактивного наукового діалогу із провідними вченими світу.

2011-й оголошено роком науки

Своє 90-річчя вуз вирішив відзначити не тільки святами, а й новими завданнями. Професорсько-викладацький колектив оголосив ювілейний рік роком науки. Серед поставлених завдань — повноцінна презентація наукових досягнень вузу на міжнародному рівні, пошук інвестицій під нові дослідницькі проекти, зокрема, під ті, які можуть дати високий і швидкий результат у практиці різних галузей.

Особлива увага цього року приділяється поліпшенню підготовки молодих наукових кадрів. Студентів уже на другому курсі залучають до дослідницьких проектів, і до закінчення магістратури випускники практично матимуть готову дисертацію. На думку проректора за науково-педагогічної роботи, доктора медичних наук Олени Климочкиної, така модель підготовки дає не тільки гарний старт науковій кар'єри, а й більш високу якість освіти.

Бонусами програми є призові місця студентів у Всеукраїнських предметних олімпіадах, перемоги в конкурсах студентських наукових праць, а наслідком — пільгові місця в магістратурі й можливість позаконкурсного вступу до аспірантури. До речі, аспіранти професора кафедри теорії та методики фізичного виховання ЛНУ Тетяни Ротерс навчалися саме за цією моделлю.

ДОВІДКОВО

Контигент студентів ЛНУ перевищує 30 тисяч. В університеті навчається молодь з різних регіонів України, Росії, Китаю, країн Близького Сходу та інших. Карта міжнародного партнерства ЛНУ на сьогодні включає майже всі країни. Це Австрія, Білорусь, країни Близького Сходу, Естонія, КНР, Латвія, Нідерланди, Російська Федерація, США, Туреччина, Франція, Японія. Університет одним з перших вузів України ввійшов до Міжнародної та Європейської асоціації університетів.

Тепер на другому-третьому році навчання молоді вчені вже готові захищати кандидатські дисертації.

— Модель навчання професора Ротерс, — пояснює Олена Климочкина, — сучасний підхід до організації наукової роботи з молоддю. Такий принцип закладено у новому проекті закону України «Про вищу освіту». У перспективі Україна прийде до поділу магістратур на практичну й дослідницьку. Випускники першого типу одержать базову вищу освіту, що дає їм можливість працювати за спеціальністю. А для магістрів-дослідників роки навчання стануть першими кроками в серйозній науковій кар'єрі. Підсумком цієї магістратури буде якісний науковий продукт, основа кандидатської дисертації. Певен, що, перейшовши на цей формат, Україна одержить більш молоде покоління професорів.

Університет уже сьогодні може похвалитися ранніми захистами. Наприклад, на історичному факультеті університету працює доцент Дмитро Ласкавий. Отож на момент захисту він був, можна сказати, наймолодшим кандидатом наук у країні. Днями ус-

ний», яка принесла університету найбільш значний прибуток з усіх наукових видань вузу: вона користується приголомшливою популярністю й її готують до третього перевидання для інших університетів. Сильні філологічна, історична школи, а школа органічної хімії, яку очолює Володимир Дяченко, дає такі високі результати, що на них посилаються у своїх дослідженнях європейські вчені. Активно розвиваються й нові для університету напрями. Приміром, харчові технології. Молодий завідувач кафедри доцент Дмитро Крамаренко одержав державне фінансування — грант Міністерства освіти й науки України на тему кафедрального наукового проекту, що сьогодні в Україні трапляється дуже рідко.

— Одне слово, науковий потенціал нашого вузу дуже високий, але є низка чинників, які істотно стримують розвиток у цьому напрямі, — пояснює Олена Климочкина. — Серед об'єктивних причин — недостатнє фінансування й необхідність внесення змін у чинне законодавство. Розвиток наукової думки багато в чому залежить від надання автономії вузам. Цю та інші проблеми вищої школи, як автор певних законопроектів у сфері освіти, порушує в профільному комітеті Верховної Ради України президент ЛНУ, академік НАПНУ, народний депутат Віталій Курило. Але є низка чинників внутрішніх, які незалежно від перебігу державних реформ може й повинен вирішувати вуз самостійно. Це подо-

ДУМКА

Робота серйозних наукових шкіл дає можливість зробити науку не лише потужною та фундаментальною, а й молодого.

Засідання ректорату. В центрі — ректор ЛНУ, доктор педагогічних наук професор Сергій Савченко.

пішно відбувся захист докторської дисертації 34-річного Ігоря Максименка, фахівця в галузі професійного та олімпійського спорту. Вони обоє, як і багато викладачів нашого вузу, випускники ЛНУ. Це саме гарний приклад, коли якісна підготовка в університеті, а також робота серйозних наукових шкіл дають можливість зробити науку не тільки потужною та фундаментальною, а й молодого.

В університеті реалізуються понад п'ятдесят фундаментальних і прикладних досліджень. Серед них — дослідження в галузі соціальної роботи під керівництвом професора Сергія Харченка, вивчення урбаністичної літератури під керівництвом професора Віри Фоменко. Микола Дяченко очолює роботу із синтезу препаратів, які мають біологічно активні властивості, можливо антиоксидантною, протитуберкульозною, протипухлинною активністю.

Курс на те, що має попит

За роки існування в ЛНУ створилися наукові школи різних напрямів. Педагогічна школа — одна з перших. Сьогодні вона об'єднує колектив учених, які займаються різними напрямками в педагогіці. Зокрема, проблемами історії й розвитку педагогічної думки на Сході України. Цю роботу очолює академік НАПНУ, президент ЛНУ Віталій Курило. За першими результатами уже видано книжку про історію Донбасу, замовлення на яку оформив державний Комітет телерадіо України. Під керівництвом професора Сергія Савченка виросла ціла плеяда молодих учених, котрі займаються проблемою соціалізації української молоді. Напрям теорії методики управління освітою очолює відомий професор Євген Хриков. Професор Володимир Чорнобровкін вивчає сучасний соціально-психологічний простір. У цьому навчальному році в нього вийшла книжка «Принятие педагогических реше-

лення мовного бар'єра, підвищення практичної цінності досліджень, робота з міжнародними науковими виданнями.

— Тому, — підбиває підсумки Олена Климочкина, — ми беремо курс на розвиток науки, яка має попит, проведення проектів, які затребувані та продаються, що дає можливість заробляти і ученим, і університету загалом.

За її словами, ті вчені ЛНУ, які вільно володіють англійською чи іншими європейськими мовами, досить швидко знаходять свою нішу в міжнародній ієрархії успішних дослідників, їх роботи цитують і вони стають популярні. Приміром, декан факультету природничих наук, професор Володимир Дяченко протягом багатьох років займається питанням синтезу органічних сполук з біологічно активними властивостями, які можуть бути корисні як антиоксиданти та протипухлинні засоби. Його праці мають індекс Гірша (індекс цитування в міжнародних наукових виданнях) близько 9, що відповідає рівню провідних європейських учених у цій галузі.

Над цими завданнями колектив ЛНУ

На базі ЛНУ діють філії п'яти Інститутів Національної академії наук України (напрями: фізико-технічний, археологічний, літературознавчий, економіка промисловості, математика й механіка), філія Академії педагогічних наук України, а також сім науководослідних центрів і шість науководослідних лабораторій. Загалом у навчальному закладі працює 21 науковий структурний підрозділ, 10 з них фінансуються за рахунок коштів спеціального фонду університету.

посилено працюватиме в 2011 році, щоб здійснити задуманий науковий прорив і зарекомендувати вуз на міжнародному рівні. Ставку роблять переважно на результати досліджень у точних науках: хімії, фізиці, математиці, а крім того — педагогіці. Профільні періодичні видання університету, де публікуються наукові статті провідних учених вузу, продублюють англійською мовою. Також у кожного такого журналу з'явиться свій англомовний сайт. В університеті упевнені, що такий підхід дасть свої результати досить швидко, адже якість наукових розробок учених ЛНУ нічим не поступається, а часом і випереджає західну наукову думку. Зробивши свою науку популярною на заході, у ЛНУ сподіваються зробити її конкурентоспроможною і залучити інвесторів.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Фото надане прес-службою ЛНУ.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про поштовий зв'язок»

Верховна Рада України **постановляє:**
1. Внести до Закону України «Про поштовий зв'язок» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 6, ст. 39; 2004 р., № 36, ст. 429, № 51, ст. 554; 2010 р., № 34, ст. 482; із змінами, внесеними Законом України від 19 жовтня 2010 року № 2608-VI) такі зміни:
1) частину четверту статті 6 та частину шосту статті 14 виключити;

2) доповнити статтею 14¹ такого змісту:

«Стаття 14¹. Заборонені до пересилання у поштових відправленнях вкладення та порядок їх вилучення

Забороняються до пересилання у поштових відправленнях вкладення, які можуть становити загрозу життю та здоров'ю людей, призводити до знищення чи псування (пошкодження) інших поштових відправлень та поштового обладнання. Перелік вкладень, заборонених до пересилання у поштових відправленнях, порядок їх вилучення із поштових відправлень та розпорядження ними визначаються Кабінетом Міністрів України».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ,
3 лютого 2011 року.
№ 2984-VI.

У зв'язку з достроковим припиненням повноважень народного депутата України Боярчука О. В. вважати недійсними посвідчення помічників-консультантів:

Бабич Світлани Іванівни (номер посвідчення 491/02);
Волинського Анатолія Костянтиновича (номер посвідчення 491/20);
Голода Ігоря Ісєйовича (номер посвідчення 491/22);
Грецької Лариси Миколаївни (номер посвідчення 491/05);
Григор'янц Карини Леонівни (номер посвідчення 491/09);
Гуленка Володимира Володимировича (номер посвідчення 491/28);
Данилова Ігоря Олеговича (номер посвідчення 491/25);
Дурова Юрія Леонідовича (номер посвідчення 491/29);
Елясіна Анатолія Васильовича (номер посвідчення 491/04);
Зіневича Валерія Станіславовича (номер посвідчення 491/30);
Зоріна Ігоря Володимировича (номер посвідчення 491/16);
Качайла Олександра Миколайовича (номер посвідчення 491/19);
Коржа Ігоря Миколайовича (номер посвідчення 491/13);
Косарича Богдана Миколайовича (номер посвідчення 491/27);
Красноперова Александра Івановича (номер посвідчення 491/24);
Кулікова Сергія Олександровича (номер посвідчення 491/26);
Ломенка Юрія Вікторовича (номер посвідчення 491/08);
Меженського Юрія Володимировича (номер посвідчення 491/17);
Мокрої Олії Анатоліївни (номер посвідчення 491/01);
Мордвінова Александра Володимировича (номер посвідчення 491/14);
Никитенко Олени Анатоліївни (номер посвідчення 491/11);
Осауленка Володимира Леонідовича (номер посвідчення 491/21);
Пищенкова Вячеслава Валентиновича (номер посвідчення 491/12);
Репкіна Сергія Вячеславовича (номер посвідчення 491/07);
Терехова Сергія Анатолійовича (номер посвідчення 491/18);
Тяткова Сергія Вікторовича (номер посвідчення 491/03);
Халецького Юрія Михайловича (номер посвідчення 491/23);
Юрченко Олени Анатоліївни (номер посвідчення 491/10);
Ярмошича Валерія Григоровича (номер посвідчення 491/06).

Управління кадрів.

Згідно із рішенням виконкому Черкаської міськради, від сьогодні тариф на пасажирські перевезення в обласному центрі зріс з 1,75 до 2,25 грн., *інформує наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО.*

ГПУ направила до суду кримінальну справу за обвинуваченням офіцера українського миротворчого контингенту в Косово: встановлено, що у 2008—2009 роках він протизаконно передав місцевій приватній компанії 1,2 млн. літрів пального, за що отримав майже 60 тис. євро, *повідомляє УКРІНФОРМ.*

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо оскарження рішення третейського суду та видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду

Верховна Рада України **постановляє:**
1. Внести до Цивільного процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., №№ 40—42, ст. 492) такі зміни:
1. Статтю 15 доповнити частиною четвертою такого змісту:
«4. Суди розглядають справи про оскарження рішень третейських судів, про видачу виконавчих листів на примусове виконання рішень третейських судів, про оспорування рішень міжнародного комерційного арбітражу, а також про визнання та надання дозволу на виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу».
2. Статтю 17 доповнити частиною другою такого змісту:
«2. Рішення третейського суду може бути оскаржено в порядку, передбаченому цим Кодексом».
3. Статтю 26 доповнити частиною четвертою такого змісту:
«4. У справах про оскарження рішення третейського суду та про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду особами, які беруть участь у справі, є учасники третейського розгляду, особи, які не брали участі у справі, у разі якщо третейський суд вирішив питання про їх права і обов'язки, треті особи, а також представники цих осіб».
4. У статті 208:
у частині другій слова «у випадках, встановлених цим Кодексом» замінити словами «а також в інших випадках, передбачених цим Кодексом»;
частину третю доповнити словами та цифрами «а у випадках, передбачених статтями 389⁶ та 389¹¹ цього Кодексу, — постановленням ухвали».
5. Статтю 210 доповнити частиною четвертою такого змісту:
«4. Ухвала, постановлена відповідно до статей 389⁶ та 389¹¹ цього Кодексу, повинна відповідати вимогам, що містяться у зазначених статтях».
6. Частина першу статті 293 доповнити пунктами 31—33 такого змісту:
«31) відмови у відкритті провадження у справі про скасування рішення третейського суду;
32) повернення заяви про скасування рішення третейського суду;
33) повернення заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду».
7. Пункт 2 частини першої статті 324 після цифр «29» доповнити цифрами «31—33».
8. Доповнити розділом VII¹ такого змісту:
«Розділ VII¹
ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ ТА ПРО ВИДАЧУ ВИКОНАВЧИХ ЛИСТІВ НА ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ
Глава 1
ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ
Стаття 389¹. Оскарження рішення третейського суду
1. Сторони, треті особи, а також особи, які не брали участі у справі, у разі якщо третейський суд вирішив питання про їх права і обов'язки, мають право звернутися до суду із заявою про скасування рішення третейського суду.
2. Заява про скасування рішення третейського суду подається до суду за місцем розгляду справи третейським судом сторонами, третіми особами протягом трьох місяців з дня прийняття рішення третейським судом, а особами, які не брали участі у справі, у разі якщо третейський суд вирішив питання про їх права і обов'язки, — протягом трьох місяців з дня, коли вони дізналися або повинні були дізнатися про прийняття рішення третейським судом.
3. Заява, подана після закінчення строку, встановленого частиною другою цієї статті, залишається без розгляду, якщо суд за заявою особи, яка її подала, не знайде підстав для повнення строку, про що постановляється ухвала.
4. Суд постановляє ухвалу про відмову у відкритті провадження у справі з підстав, передбачених пунктами 1, 3 і 5 частини другої статті 122 цього Кодексу, а також у разі якщо рішення третейського суду оскаржено з підстав, не передбачених законом.
5. Рішення міжнародного комерційного арбітражу, якщо місце арбітражу знаходиться на території України, може бути оспорено сторонами до суду відповідно до міжнародного договору України та/або Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж».
Стаття 389². Форма і зміст заяви про скасування рішення третейського суду
1. Заява про скасування рішення третейського суду подається у письмовій формі і підписується особою, яка його оскаржує, чи її представником.
2. У заяві мають бути зазначені:
1) найменування суду, до якого подається заява;
2) ім'я (найменування) особи, яка подає заяву, а також ім'я (найменування) її представника, якщо заява подається представником, їх місце проживання (перебування) або місцезнаходження;
3) ім'я (найменування) учасників третейського розгляду, їх місце проживання (перебування) або місцезнаходження;
4) найменування та склад третейського суду, який прийняв рішення;
5) відомості про рішення третейського суду, яке оскаржується, а саме: номер справи, дата і місце прийняття рішення, предмет спору, зміст резолютивної частини рішення;
6) дата отримання особою, яка звертається із заявою, рішення третейського суду, яке оскаржується;
7) підстава для оскарження і скасування рішення третейського суду;
8) зміст вимоги особи, яка подає заяву;
9) перелік документів та інших матеріалів, що додаються до заяви.
У заяві можуть бути зазначені й інші відомості, якщо вони мають значення для розгляду цієї заяви (номери засобів зв'язку, факсів, адреса електронної пошти сторін та третейського суду тощо).
3. До заяви про скасування рішення третейського суду додаються:
1) оригінал рішення третейського суду або належним чином завірена його копія. Копія рішення постійно діючого третейського суду завіряється головою постійно діючого третейського суду, а копія рішення третейського суду для вирішення конкретного спору має бути нотаріально завірена;
2) оригінал третейської угоди або належним чином завірена її копія;
3) документи, які подані на обґрунтування підстав для скасування рішення третейського суду;
4) документи, що підтверджують сплату судового збору та оплату витрат на інформаційно-технічне забезпечення розгляду справи;
5) довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника;
6) копії заяви про скасування рішення третейського суду та доданих до неї документів відповідно до кількості учасників судового розгляду.
4. Заява про скасування рішення третейського суду, подана без додержання вимог, визначених у цій статті, а також у разі несплати суми судового збору чи неоплати витрат на ін-

формаційно-технічне забезпечення розгляду справи повертається особі, яка її подала, чи залишається без руху в порядку, встановленому статтею 121 цього Кодексу.
Стаття 389³. Підготовка справи до розгляду
1. Суд до початку розгляду справи за клопотанням будь-кого з учасників судового розгляду може вилучити матеріали справи третейського розгляду, рішення в якій оскаржується, а також докази у порядку, встановленому цим Кодексом. Справа направляється до суду протягом п'яти днів з дня надходження такої вимоги.
Стаття 389⁴. Судовий розгляд справи
1. Справа про оскарження рішення третейського суду розглядається суддею одноособово протягом одного місяця з дня надходження до суду заяви про скасування рішення третейського суду.
2. Про час і місце розгляду справи повідомляються особи, які беруть участь у справі. Невяка осіб, належним чином повідомлених про час і місце розгляду справи, не перешкоджає розгляду справи.
3. При розгляді справи в судовому засіданні суд встановлює наявність або відсутність підстав для скасування рішення третейського суду.
4. Суд не обмежений доводами заяви про скасування рішення третейського суду, якщо під час розгляду справи буде встановлено підстави для скасування рішення третейського суду, визначені статтею 389⁵ цього Кодексу.
5. Справа розглядається судом за правилами, встановленими для розгляду справи судом першої інстанції, з особливостями, встановленими цією главою.
6. За наслідками розгляду заяви про скасування рішення третейського суду суд має право:
1) постановити ухвалу про відмову у задоволенні заяви і залишення рішення третейського суду без змін;
2) постановити ухвалу про повне або часткове скасування рішення третейського суду.
7. Ухвала суду про скасування рішення третейського суду або про відмову в його скасуванні може бути оскаржена у порядку, визначеному цим Кодексом для оскарження рішення суду першої інстанції.
8. Після розгляду судом заяви про скасування рішення третейського суду справа підлягає поверненню до третейського суду, якщо суд вилучив справу з третейського суду.
Стаття 389⁵. Підстави для скасування рішення третейського суду
1. Рішення третейського суду може бути скасовано лише у випадках, передбачених цією статтею.
2. Рішення третейського суду може бути скасовано у разі якщо:
1) справа, в якій прийнято рішення третейського суду, не підвладна третейському суду відповідно до закону;
2) рішення третейського суду прийнято у спір, не передбачено третейською угодою, або цим рішенням вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди. Якщо рішенням третейського суду вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди, то скасовано може бути лише ту частину рішення, що стосується питань, які виходять за межі третейської угоди;
3) третейську угоду визнано судом недійсною;
4) склад третейського суду, яким прийнято рішення, не відповідає вимогам закону;
5) третейський суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не брали участі у справі.
3. Скасування судом рішення третейського суду не позбавляє сторони права повторно звернутися до третейського суду, крім випадків, передбачених законом.
4. Рішення міжнародного комерційного арбітражу може бути скасовано судом лише з підстав, передбачених міжнародним договором України та/або Законом України «Про міжнародний комерційний арбітраж».
Стаття 389⁶. Ухвала суду у справі про оскарження рішення третейського суду
1. За наслідками розгляду справи про оскарження рішення третейського суду суд постановляє ухвалу за правилами, встановленими цим Кодексом для ухвалення рішення.
2. В ухвалі суду мають бути також зазначені:
1) відомості про рішення третейського суду, що оскаржується, місце його прийняття;
2) найменування і склад третейського суду, що прийняв рішення, яке оскаржується;
3) ім'я (найменування) сторін третейського спору;
4) вказівка про скасування рішення третейського суду повністю або частково чи про відмову в задоволенні вимог заявника повністю або частково.
Глава 2
ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ВИДАЧУ ВИКОНАВЧИХ ЛИСТІВ НА ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ
Стаття 389⁷. Видача виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду
1. Питання видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду розглядається судом за заявою особи, на користь якої прийнято рішення третейського суду.
2. Заява про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду подається до суду за місцем проведення третейського розгляду протягом трьох років з дня прийняття рішення третейським судом.
3. Заява, подана після закінчення строку, встановленого частиною другою цієї статті, залишається без розгляду, якщо суд за заявою особи, яка її подала, не знайде підстав для повнення строку, про що постановляється ухвала.
4. Надання дозволу на примусове виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу, якщо місце арбітражу знаходиться на території України, здійснюється у порядку, передбаченому статтями 391—398 цього Кодексу.
Стаття 389⁸. Форма і зміст заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду
1. Заява про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду подається у письмовій формі і має бути підписана особою, на користь якої прийнято рішення третейського суду, чи її представником.
2. У заяві про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду мають бути зазначені:
1) найменування суду, до якого подається заява;
2) найменування і склад третейського суду, який прийняв рішення, за яким має бути виданий виконавчий лист;
3) ім'я (найменування) учасників третейського розгляду, їх місце проживання (перебування) чи місцезнаходження;
4) дата і місце прийняття рішення третейським судом;
5) дата отримання рішення третейського суду особою, яка звернулася із заявою;
6) вимога заявника про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду.
У заяві можуть бути зазначені й інші відомості, якщо вони мають значення для розгляду цієї заяви (номери засобів зв'язку, факсів, адреса електронної пошти сторін та третейського суду тощо).
3. До заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду додаються:
1) оригінал рішення третейського суду або належним чи-

ном завірена його копія. Копія рішення постійно діючого третейського суду завіряється головою постійно діючого третейського суду, а копія рішення третейського суду для вирішення конкретного спору має бути нотаріально завірена;
2) оригінал третейської угоди або належним чином завірена її копія;
3) документи, що підтверджують сплату судового збору та оплату витрат на інформаційно-технічне забезпечення розгляду справи;
4) копія заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду відповідно до кількості учасників судового розгляду;
5) довіреність або інший документ, що підтверджує повноваження особи на підписання заяви.
4. Заява про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду, подана без додержання вимог, визначених у цій статті, а також у разі несплати суми судового збору чи неоплати витрат на інформаційно-технічне забезпечення розгляду справи повертається особі, яка її подала, чи залишається без руху в порядку, встановленому статтею 121 цього Кодексу.
Стаття 389⁹. Порядок розгляду заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду
1. Заява про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду розглядається суддею одноособово протягом п'ятнадцяти днів з дня її надходження до суду в судовому засіданні з викликом сторін. Невяка сторін чи однієї із сторін, належним чином повідомлених про час і місце розгляду справи, не перешкоджає судовому розгляду заяви.
2. При розгляді заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду за клопотанням однієї із сторін суд вилучує справу з постійно діючого третейського суду, в якому вона зберігається. Справа має бути направлена до суду протягом п'яти днів від дня надходження вимоги. У такому разі строк розгляду заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду продовжується до одного місяця з дня її надходження до суду.
3. При розгляді справи в судовому засіданні суд встановлює наявність чи відсутність підстав для відмови у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду, передбачених статтею 389¹⁰ цього Кодексу.
4. Якщо до суду надійшла заява про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду, а в його провадженні чи в провадженні іншого суду є заява про оскарження і скасування цього рішення третейського суду, суд на підставі пункту 4 частини першої статті 201 цього Кодексу зупиняє провадження по заяві про видачу виконавчого листа до набрання законної сили ухвалою суду, якою відмовлено в задоволенні заяви про скасування оскарженого рішення третейського суду.
Стаття 389¹⁰. Підстави для відмови у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду
1. Суд відмовляє у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду, якщо:
1) на день ухвалення рішення за заявою про видачу виконавчого листа рішення третейського суду скасовано судом;
2) справа, у якій прийнято рішення третейського суду, не підвладна третейському суду відповідно до закону;
3) пропущено встановлений строк для звернення за видачею виконавчого листа, а причини його пропуску не визнані судом поважними;
4) рішення третейського суду прийнято у спір, не передбачено третейською угодою, або цим рішенням вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди. Якщо рішенням третейського суду вирішені питання, які виходять за межі третейської угоди, то скасовано може бути лише ту частину рішення, що стосується питань, які виходять за межі третейської угоди;
5) третейська угода визнана недійсною;
6) склад третейського суду, яким прийнято рішення, не відповідає вимогам закону;
7) рішення третейського суду містить способи захисту прав та охоронюваних інтересів, не передбачені законом;
8) постійно діючий третейський суд не надав на вимогу суду відповідну справу;
9) третейський суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не брали участі у справі.
Стаття 389¹¹. Ухвала суду про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду або про відмову у його видачі
1. За результатами розгляду заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду суд постановляє ухвалу про видачу виконавчого листа або про відмову у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду за правилами, встановленими цим Кодексом для ухвалення рішення.
2. В ухвалі суду мають бути також зазначені:
1) найменування і склад третейського суду, який прийняв рішення;
2) ім'я (найменування) сторін третейського спору;
3) дані про рішення третейського суду, за яким заявник просить видати виконавчий лист;
4) вказівка про видачу виконавчого листа або про відмову у його видачі.
3. Ухвала суду про відмову у видачі виконавчого листа може бути оскаржена сторонами в апеляційному порядку протягом п'ятнадцяти днів з дня її постановлення судом.
4. Після набрання законної сили ухвалою про відмову у видачі виконавчого листа спір між сторонами може бути вирішений судом у загальному порядку.
5. Ухвала суду про відмову у видачі виконавчого листа, якщо вона не була оскаржена в апеляційному порядку, набирає законної сили після закінчення строку на апеляційне оскарження.
У разі подання апеляційної скарги ухвала суду набирає законної сили після розгляду справи судом апеляційної інстанції.
6. Ухвала про видачу виконавчого листа направляється сторонам протягом п'яти днів з дня її постановлення.
7. Сторона, на користь якої виданий виконавчий лист, одержує його безпосередньо у суді.
8. Після розгляду судом заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду справа підлягає поверненню до постійно діючого третейського суду».
II. Прикінцеві положення
1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. Кабінету Міністрів України у місячний термін з дня набрання чинності цим Законом:
1) подати до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення нормативно-правового акта про державне мито у відповідність із цим Законом;
2) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ.
3 лютого 2011 року,
№2979—VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України щодо оскарження рішення третейського суду та видачі виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду

Верховна Рада України **постановляє** :

I. Внести до Господарського процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 6, ст. 56) та-кі зміни:

1. Статтю 2 доповнити частиною четвертою такого змісту: «Господарський суд розглядає справи про оскарження рі-шень третейських судів та про видачу виконавчих документів на примусове виконання рішень третейських судів, утворених від-повідно до Закону України «Про третейські суди».

2. У частині другій статті 12 слово «(арбітражу)» виключити, слова і цифру «та спорів, передбачених пунктом 4 частини пер-шої цієї статті» замінити словами і цифрою «спорів, передбаче-них пунктом 4 частини першої цієї статті, та інших спорів, пе-редбачених законом» та доповнити реченням такого змісту: «Рі-шення третейського суду може бути оскаржено в порядку, пе-редбаченому цим Кодексом».

3. Статтю 18 доповнити частиною другою такого змісту: «У справах про оскарження рішення третейського суду та про видачу виконавчого документа на примусове виконання рі-шення третейського суду особами, які беруть участь у справі, є учасники третейського розгляду, особи, які не брали участь у справі, у разі якщо третейський суд вирішив питання про їх пра-ва і обов'язки, треті особи, а також представники цих осіб».

4. Статтю 45 після слів «запобіжних заходів» доповнити сло-вами «заяви про оскарження рішень третейських судів та про видачу виконавчих документів на примусове виконання рішень третейських судів».

5. Частину першу статті 106 доповнити пунктами 22—25 та-кого змісту:

«22) про відмову у прийнятті заяви про скасування рішення третейського суду;

23) про повернення заяви про скасування рішення третей-ського суду;

24) про відмову поновити пропущений процесуальний строк;

25) про повернення заяви про видачу виконавчого докумен-та за рішенням третейського суду».

6. Доповнити розділом XIV¹ такого змісту:

«Розділ XIV

ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ ТА ПРО ВИДАЧУ ВИКОНАВЧИХ ДОКУМЕНТІВ НА ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ

Стаття 122¹ . Оскарження рішення третейського суду

Сторони, треті особи, а також особи, які не брали участь у справі, у разі якщо третейський суд вирішив питання про їх пра-ва і обов'язки, мають право звернутися до господарського су-ду із заявою про скасування рішення третейського суду.

Заява про скасування рішення третейського суду подається до господарського суду за місцем розгляду справи третей-ським судом сторонами, третіми особами протягом трьох міся-ців з дня прийняття рішення третейським судом, а особами, які не брали участь у справі, у разі якщо третейський суд вирішив питання про їх права і обов'язки, — протягом трьох місяців з дня, коли вони дізналися або повинні були дізнатися про при-йняття рішення третейського суду.

Заява, подана після закінчення строку, встановленого части-ною другою цієї статті, залишається без розгляду, якщо госпа-дарський суд за заявою особи, яка її подала, не знайде підстав для поновлення строку, про що постановляється ухвала.

Господарський суд виносить ухвалу про відмову в прийнятті заяви з підстав, передбачених статтею 62 цього Кодексу, а та-кож у разі якщо рішення третейського суду оскаржено з під-став, не передбачених законом.

Стаття 122². Форма і зміст заяви про скасування рішення третейського суду

Заява про скасування рішення третейського суду подається у письмовій формі і підписується особою, яка його оскаржує, чи її представником.

У заяві мають бути зазначені:

1) найменування господарського суду, до якого подається заява;

2) прізвище, ім'я та по батькові (для фізичних осіб), найме-нування (для юридичних осіб) особи, яка подає заяву, її місце проживання (перебування) або місцезнаходження;

3) прізвища, ім'я та по батькові (для фізичних осіб), найме-нування (для юридичних осіб) учасників третейського розгляду, їх місце проживання (перебування) або місцезнаходження;

4) найменування та склад третейського суду, який прийняв рішення;

5) відомості про рішення третейського суду, яке оскаржуєть-ся, а саме: номер справи, дата і місце прийняття рішення, предмет спору, зміст резолютивної частини рішення;

6) дата отримання особою, яка звертається із заявою, рі-шення третейського суду, яке оскаржується;

7) підстава для оскарження і скасування рішення третей-ського суду;

8) зміст вимоги особи, яка подає заяву;

9) перелік документів та інших матеріалів, що додаються до заяви.

У заяві можуть бути зазначені й інші відомості, якщо вони мають значення для розгляду цієї заяви (номери засобів зв'яз-ку, факсів, адреса електронної пошти сторін та третейського суду тощо).

До заяви про скасування рішення третейського суду дода-ються:

1) оригінал рішення третейського суду або належним чином завірена його копія. Копія рішення постійно діючого третейсько-го суду завіряється головою постійно діючого третейського су-ду, а копія рішення третейського суду для вирішення конкрет-ного спору має бути нотаріально завірена;

2) оригінал третейської угоди або належним чином завірена її копія;

3) документи, які подані на обґрунтування підстав для скасу-вання рішення третейського суду;

4) документи, що підтверджують сплату державного мита та оплату витрат на інформаційно-технічне забезпечення розгляду справи;

5) довіреність або інший документ, що посвідчує повнова-ження представника;

6) копії заяви про скасування рішення третейського суду та доданих до неї документів (матеріалів) відповідно до кількості учасників судового розгляду.

Заява про скасування рішення третейського суду, подана без додержання вимог, визначених у цій статті, а також у разі несплати суми державного мита чи неоплати витрат на інфор-маційно-технічне забезпечення розгляду справи повертається особі, яка її подала, в порядку, встановленому статтею 63 цьо-го Кодексу.

Стаття 122³. Підготовка справи до розгляду

Господарський суд до початку розгляду справи за клопотан-ням будь-кого з учасників судового розгляду може вилучати матеріали справи третейського розгляду, рішення в якій ос-каржується, а також докази у порядку, встановленому цим Ко-дексом. Справа направляється до суду протягом п'яти днів з дня надходження такої вимоги.

Стаття 122⁴. Судовий розгляд справи

Справа про оскарження рішення третейського суду розгля-дається суддею одноособово протягом одного місяця з дня надходження до господарського суду заяви про скасування рі-шення третейського суду.

Про час і місце розгляду справи повідомляються особи, які беруть участь у справі. Невяка осіб, належним чином повідо-млених про час і місце розгляду справи, не перешкоджає розгля-ду справи.

При розгляді справи в судовому засіданні господарський суд встановлює наявність або відсутність підстав для скасуван-ня рішення третейського суду.

Господарський суд не обмежений доводами заяви про ска-сування рішення третейського суду, якщо під час розгляду справи буде встановлено підстави для скасування рішення тре-тейського суду, визначені статтею 122⁵ цього Кодексу.

Справа розглядається господарським судом за правилами, встановленими для розгляду справи судом першої інстанції, з особливостями, встановленими цим розділом.

За наслідками розгляду заяви про скасування рішення тре-тейського суду господарський суд має право:

1) постановити ухвалу про відмову у задоволенні заяви і за-лишення рішення третейського суду без змін;

2) постановити ухвалу про повне або часткове скасування рішення третейського суду.

Ухвала господарського суду про скасування рішення третей-ського суду або про відмову в його скасуванні може бути оскар-жена у порядку, визначеному цим Кодексом для оскарження рі-шення суду першої інстанції.

Після розгляду господарським судом заяви про скасування рішення третейського суду справа підлягає поверненню до тре-тейського суду, якщо господарський суд вилучав справу з третейського суду.

Стаття 122⁵. Підстави для скасування рішення третейського суду

Рішення третейського суду може бути скасовано лише у ви-падках, передбачених цією статтею.

Рішення третейського суду може бути скасовано у разі як-що:

1) справа, у якій прийнято рішення третейського суду, не підвладна третейському суду відповідно до закону;

2) рішення третейського суду прийнято у спорі, не передба-ченому третейською угодою, або цим рішенням вирішені пита-ння, які виходять за межі третейської угоди. Якщо рішенням тре-тейського суду вирішені питання, які виходять за межі третей-ської угоди, то скасовано може бути лише ту частину рішення, що стосується питань, які виходять за межі третейської угоди;

3) третейську угоду визнано судом недійсною;

4) склад третейського суду, яким прийнято рішення, не від-повідав вимогам закону;

5) третейський суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не брали участь у справі.

Скасування господарським судом рішення третейського су-ду не позбавляє сторони права повторно звернутися до третей-ського суду, крім випадків, передбачених законом.

Стаття 122⁶. Ухвала господарського суду у справі про оскар-ження рішення третейського суду

За наслідками розгляду справи про оскарження рішення третейського суду господарський суд виносить (постановляє) ухвалу за правилами, встановленими цим Кодексом для при-йняття (ухвалення) рішення.

У хвалі господарського суду мають бути також зазначені:

1) відомості про рішення третейського суду, що оскаржуєть-ся, місце його прийняття;

2) найменування і склад третейського суду, що прийняв рі-шення, яке оскаржується;

3) прізвища, ім'я та по батькові (найменування) сторін тре-тейського спору;

4) вказівка про скасування рішення третейського суду пов-ністю або частково чи про відмову в задоволенні вимог заявни-ка повністю або частково.

Стаття 122⁷. Видача виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду

Питання видачі виконавчого документа на примусове вико-нання рішення третейського суду розглядається господарським судом за заявою особи, на користь якої прийнято рішення тре-тейського суду.

Заява про видачу виконавчого документа про примусове ви-конання рішення третейського суду подається до господа-рського суду за місцем проведення третейського розгляду про-тягом трьох років з дня прийняття рішення третейським судом.

Заява, подана після закінчення строку, встановленого части-ною другою цієї статті, залишається без розгляду, якщо госпа-дарський суд за заявою особи, яка її подала, не знайде підстав для поновлення строку, про що постановляється ухвала.

Стаття 122⁸. Форма і зміст заяви про видачу виконавчого до-кумента на примусове виконання рішення третейського суду

Заява про видачу виконавчого документа на примусове ви-конання рішення третейського суду подається у письмовій фор-мі і має бути підписана особою, на користь якої прийнято рі-шення третейського суду, чи її представником.

У заяві про видачу виконавчого документа на примусове ви-конання рішення третейського суду мають бути зазначені:

1) найменування господарського суду, до якого подається заява;

2) найменування і склад третейського суду, який прийняв рі-шення, за яким має бути виданий виконавчий документ;

3) прізвища, ім'я та по батькові (найменування) учасників третейського розгляду, їх місце проживання (перебування) чи місцезнаходження;

4) дата і місце прийняття рішення третейським судом;

5) дата отримання рішення третейського суду особою, яка звернулася із заявою;

6) вимога заявника про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду.

У заяві можуть бути зазначені й інші відомості, якщо вони мають значення для розгляду цієї заяви (номери засобів зв'яз-ку, адреса електронної пошти сторін та третейського суду то-що).

До заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду додаються:

1) оригінал рішення третейського суду або належним чином завірена його копія. Копія рішення постійно діючого третейсько-го суду завіряється головою постійно діючого третейського су-ду, а копія рішення третейського суду для вирішення конкрет-ного спору має бути нотаріально завірена;

2) оригінал третейської угоди або належним чином завірена її копія;

3) документи, що підтверджують сплату державного мита та оплату витрат на інформаційно-технічне забезпечення розгляду справи;

4) копія заяви про видачу виконавчого документа на приму-сове виконання рішення третейського суду відповідно до кіль-кості учасників судового розгляду;

5) довіреність або інший документ, що підтверджує повнова-ження особи на підписання заяви.

Заява про видачу виконавчого документа на примусове ви-конання рішення третейського суду, подана без додержання вимог, визначених у цій статті, а також у разі несплати суми державного мита чи неоплати витрат на інформаційно-технічне забезпечення розгляду справи повертається особі, яка її пода-ла, в порядку, встановленому статтею 63 цього Кодексу.

Стаття 122⁹. Порядок розгляду заяви про видачу виконавчо-го документа на примусове виконання рішення третейського суду

Заява про видачу виконавчого документа на примусове ви-конання рішення третейського суду розглядається суддею од-ноособово протягом п'ятнадцяти днів з дня її надходження до господарського суду в судовому засіданні з викликом сторін. Невяка сторін чи однієї із сторін, належним чином повідомлених про час і місце розгляду справи, не перешкоджає судовому розгляду заяви.

При розгляді заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду за клопотан-ням однієї із сторін господарський суд вилучає справу з постійно діючого третейського суду, в якому вона зберігається. Справа має бути направлена до господарського суду протягом п'яти днів від дня надходження вимоги. У такому разі строк роз-гляду заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду продовжується до одно-го місяця з дня її надходження до суду.

При розгляді справи в судовому засіданні господарський суд встановлює наявність чи відсутність підстав для відмови у видачі виконавчого документа на примусове виконання рішення третей-ського суду, передбачених статтею 122¹⁰ цього Кодексу.

Якщо до господарського суду надійшла заява про видачу ви-конавчого документа на примусове виконання рішення третей-ського суду, а в його провадженні чи в провадженні іншого су-ду є заява про оскарження і скасування цього рішення третей-ського суду, господарський суд на підставі статті 79 цього Ко-дексу зупиняє провадження по заяві про видачу виконавчого документа до набрання законної сили ухвалою суду, якою від-мовлено в задоволенні заяви про скасування оскарженого рі-шення третейського суду.

Стаття 122¹⁰. Підстави для відмови у видачі виконавчого до-кумента на примусове виконання рішення третейського суду

Господарський суд відмовляє у видачі виконавчого докумен-та на примусове виконання рішення третейського суду, якщо:

1) на день прийняття рішення за заявою про видачу виконав-чого документа рішення третейського суду скасовано судом;

2) справа, у якій прийнято рішення третейського суду, не підвладна третейському суду відповідно до закону;

3) пропущено встановлений строк для звернення за вида-чею виконавчого документа, а причини його пропуску не визна-ні господарським судом поважними;

4) рішення третейського суду прийнято у спорі, не передба-ченому третейською угодою, або цим рішенням вирішені пита-ння, які виходять за межі третейської угоди. Якщо рішенням тре-тейського суду вирішені питання, які виходять за межі третей-ської угоди, то скасовано може бути лише ту частину рішення, що стосується питань, які виходять за межі третейської угоди;

5) третейська угода визнана недійсною;

6) склад третейського суду, яким прийнято рішення, не від-повідав вимогам закону;

7) рішення третейського суду містить способи захисту прав та охоронюваних інтересів, не передбачені законом;

8) постійно діючий третейський суд не надав на вимогу гос-подарського суду відповідну справу;

9) третейський суд вирішив питання про права і обов'язки осіб, які не брали участь у справі.

Стаття 122¹¹. Ухвала господарського суду про видачу вико-навчого документа на примусове виконання рішення третей-ського суду або про відмову у його видачі

За результатами розгляду заяви про видачу виконавчого до-кумента на примусове виконання рішення третейського суду господарський суд виносить (постановляє) ухвалу про видачу виконавчого документа або про відмову у видачі виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду за правилами, передбаченими цим Кодексом для прийняття (ухвалення) рішення.

В ухвалі господарського суду мають бути також зазначені:

1) найменування і склад третейського суду, який прийняв рі-шення;

2) прізвища, ім'я та по батькові (найменування) сторін тре-тейського спору;

3) дані про рішення третейського суду, за яким заявник про-сить видати виконавчий документ;

4) вказівка про видачу виконавчого документа або про від-мову у його видачі.

Ухвала господарського суду про відмову у видачі виконавчого документа може бути оскаржена сторонами в апеляційному по-рядку протягом п'ятнадцяти днів з дня її винесення господарським судом.

Після набрання законної сили ухвалою про відмову у видачі виконавчого документа спір між сторонами може бути виріше-ний господарським судом у загальному порядку.

Ухвала господарського суду про відмову у видачі виконавчо-го документа, якщо вона не була оскаржена в апеляційному по-рядку, набирає законної сили після закінчення строку на апеля-ційне оскарження.

У разі подання апеляційної скарги ухвала господарського су-ду набирає законної сили після розгляду справи господарським судом апеляційної інстанції.

Ухвала про видачу виконавчого документа на примусове ви-конання рішення третейського суду направляється сторонам протягом п'яти днів з дня її прийняття.

Сторона, на користь якої виданий виконавчий документ, одержує його безпосередньо у господарському суді.

Після розгляду господарським судом заяви про видачу ви-конавчого документа на примусове виконання рішення третей-ського суду справа підлягає поверненню до постійно діючого третейського суду».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у місячний термін з дня набран-ня чинності цим Законом:

1) подати до Верховної Ради України пропозиції щодо при-ведення нормативно-правового акта про державне мито у від-повідність із цим Законом;

2) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ,
3 лютого 2011 року.
№ 2980-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 81 Цивільного процесуального кодексу України

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Частину третю статті 81 Цивільного процесуального ко-дексу України (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., №№ 40—42, ст. 492) доповнити пунктом 6 такого змісту:

«6) визнання і виконання рішення іноземного суду в Україні на підставі міжнародного договору, згода на обов'язовість якого надана Верховною Радою України (крім рішень іноземних чи міжнародних арбітражів)».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ,
3 лютого 2011 року
№ 2981-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про третейські суди», щодо підвідомчості справ у сфері захисту прав споживачів третейським судам

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Частину першу статті 6 Закону України «Про третей-ські суди» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 35, ст. 412; 2009 р., № 30, ст. 421) доповнити пунктом 14 такого змісту:

«14) справ у спорах щодо захисту прав споживачів, у тому числі споживачів послуг банку (кредитної спілки)».

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності через десять днів з дня йо-го опублікування.

2. Після набрання чинності цим Законом третейські суди припиняють розгляд справ у спорах щодо захисту прав спожи-вачів, у тому числі споживачів послуг банку (кредитної спілки), розгляд яких було розпочато до дня набрання чинності цим За-коном, про що виноситься мотивована ухвала.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ,
3 лютого 2011 року.
№ 2983-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про виноград та виноградне вино»

Верховна Рада України **постановляє:**
1. Внести до Закону України «Про виноград та виноградне вино» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 31, ст. 419; 2006 р., № 26, ст. 214; 2009 р., № 31, ст. 451) такі зміни:
1. У статті 1:
1) пункт 8 викласти в такій редакції:
«8) гібриди прямі виробники — сорти винограду першого покоління від схрещування сортів виду *Vitis vinifera* з іншими видами винограду роду *Vitis*: Зейбель, Террас, Бако, Кастель, Кудерк, Отелло, Жакез, Клінтон, Ербемон»;
2) у пункті 12 слово «купажу» замінити словом «купажуван-ня»;
3) у пункті 19 слово «типажне» виключити;
4) пункт 21 викласти в такій редакції:
«21) вино контрольованого найменування — вино стабільно високої якості, що виробляється за спеціальною або традиційною технологією з визначених сортів винограду строго регламентованого географічного району. Походження і якість вина спеціально контролюються на всіх етапах виробництва сировини та готової продукції»;
5) у пункті 23 слова «природне визрівання» замінити словом «дозрівання»;
6) пункт 24 виключити;
7) у пункті 26 слова «не пізніше завершення процесу бро-діння сусла» замінити словами «не пізніше трьох місяців піс-ля завершення процесу бродіння сусла»;
8) доповнити пунктом 26¹ такого змісту:
«26¹) вино ординарне витримане — вино поліпшеної якос-ті, виготовлене за спеціальною технологією з виноматеріалів окремих сортів винограду чи їх суміші, з обов'язковою витримкою у дубовій тарі перед розливом не менше шести мі-сяців»;
9) пункти 30, 31 і 38 викласти в такій редакції:
«30) купаж — суміш у певному співвідношенні різних вино-матеріалів, коньячних спиртів з компонентами, встановлени-ми технологічними інструкціями для надання вина, коньяку України типовості, забезпечення випуску стабільних за свої-ми органолептичними і фізико-хімічними показниками вин і коньяків України. Технологічна операція приготування купажу має назву — купажування, а вина мають назву — купажовані;
31) витримка — тривалий технологічний процес дозріван-ня виноматеріалу або коньячного спирту в технологічній тарі у певних умовах, що сприяють формуванню його типовості та покращенню якості»;
«38) підприємства вторинного виноробства — підприєм-ства, які займаються витримкою виноматеріалів, обробкою виноматеріалів та розливом або тільки розливом вин у спо-живчу тару відповідно до нормативних документів»;
10) доповнити пунктом 41 такого змісту:
«41) прототип вина — тип вина, що історично склався в певних географічних регіонах внаслідок використання специ-фічних прийомів переробки винограду певних сортів та спо-собів обробки мезги, сусла або виноматеріалів, який став прообразом (попередником і зразком) для виробництва від-повідного типу вина в тій самій або іншій географічній зоні вирощування винограду».
2. У статті 2:
1) частину третю викласти в такій редакції:
«Садіння виноградників для виноробства дозволяється лише у виноробчих місцевостях із застосуванням районова-них або перспективних сортів винограду відповідно до про-екту, який затверджений спеціально уповноваженим цен-тральним органом виконавчої влади з сільського господар-ства. Гібриди прямі виробники, що є в насадженнях, підляга-ють заміні, а райониорданні сорти підлягають заміні або райо-нуванню протягом 15 років»;
2) після частини третьої доповнити двома новими части-нами такого змісту:
«Сорти винограду, посаджені відповідно до проекту для випробування нових селекційних сортів винограду, за позит-ивних результатів сортовипробування районуються у вста-новленому порядку.

Придбаний садивний матеріал вітчизняного або іноземного походження, призначений для садіння виноградників, прохо-дить обов'язкову сертифікацію в установах, які мають на це повноваження, та акредитацію. Ця норма не поширюється на садивний матеріал, отриманий у власних розсадниках, розмі-щених у зоні садіння виноградників».
У зв'язку з цим частини четверту — шосту вважати відпові-дно частинами шостою — восьмою.
3. Частину першу статті 3 викласти у такій редакції:
«Для виробництва вин і коньяків України використовуються технічні сорти винограду, що відповідають вимогам державних стандартів. Не допускається при переробці змішування євро-пейських сортів винограду з сортами виду Лабруска та гібри-дами прямими виробниками. Столові сорти винограду можуть використовуватися для виготовлення ординарних вин. Для ви-робництва ординарних вин, брендів і коньяків України допуска-ється використовування столових сортів винограду, якщо за вмістом цукрів та іншими показниками якості вони відповідають вимогам, що пред'являються до винограду технічних сортів».
4. Частину другу статті 4 викласти в такій редакції:
«Під час виробництва виноматеріалів та інших продуктів ви-норобства здійснюються органолептичний, хімічний і мікробіо-логічний контроль якості сировини і готової продукції та ве-деться відповідна технологічна документація».
5. У статті 5:
1) частини першу і третю викласти в такій редакції:
«Вина і коньяки України виготовляються згідно з правилами виробництва і зберігання тихих вин, правилами виробництва і зберігання ігристих та шампанських вин, правилами вироб-ництва коньяків України, відповідними стандартами і техноло-гічними інструкціями, що затверджуються спеціально уповно-важеним центральним органом виконавчої влади з сільського господарства. Для виготовлення вин і коньяків України засто-совуються матеріали та речовини, дозволені для використан-ня нормативними документами та Головним державним сані-тарним лікарем України»;
«Виробництво і технологічна обробка виноматеріалів доз-воляються на підприємствах первинного виноробства»;
2) у частині дев'ятій слово «родовою» замінити словом «ви-довою»;
3) після частини одинадцятої доповнити новою частиною такого змісту:
«Національна академія аграрних наук України може затвер-джувати нові марки дослідних партій виноробної продукції, ви-роблених при виконанні науково-дослідних робіт, на підставі висновку дегустаційної комісії Національного інституту вино-граду і вина «Магарач».
У зв'язку з цим частини дванадцяту — двадцяту вважати відповідно частинами тринадцятою — двадцять першою;
4) частину вісімнадцяту викласти в такій редакції:
«При виробництві вин не допускається купажування вино-матеріалів із європейських сортів винограду з виноматеріала-ми із сортів винограду виду Лабруска та гібридів прямих ви-робників. При виробництві марочних вин не допускається ку-пажування марочних і ординарних виноматеріалів».
6. У статті 6:
1) частину першу викласти в такій редакції:
«Вина столові виготовляються сортовими або купажовани-ми»;
2) після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:
«Вина столові напівсухі та напівсолодкі виготовляються за класичною схемою з використанням виноматеріалів-недобро-дів або за купажною схемою з використанням виноградних цукровмісних матеріалів».
У зв'язку з цим частини другу — одинадцяту вважати відпо-відно частинами третьою — дванадцятою.
7. Частину першу статті 8 викласти в такій редакції:
«Назва вин контрольованих найменувань за походженням надається кращим винам, виготовлення яких забезпечено стійкою сировинною базою і які мають високу якість протягом не менш як 5 років випуску. Всі стадії виробництва вин кон-

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо здійснення попереднього документального контролю в пунктах пропуску через митний кордон України

Верховна Рада України **постановляє:**
1. Внести зміни до таких законодавчих актів Ук-раїни:
1. У Митному кодексі України (Відомості Ве-рховної Ради України, 2002 р., № 38-39, ст. 288):
1) статтю 1 доповнити пунктом 30¹ такого змісту:
«30¹) попередній документальний контроль — контрольні заходи, які полягають у перевірці до-кументів та відомостей, необхідних для здійснен-ня державного санітарно-епідеміологічного, ве-теринарно-санітарного, фітосанітарного, еколо-гічного контролю та контролю за переміщенням культурних цінностей, та здійснюються митними органами в пунктах пропуску через державний кордон України стосовно окремих товарів, у тому числі продуктів та сировини тваринного поход-ження, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту)»;
2) статтю 27 викласти в такій редакції:
«Стаття 27. Взаємодія митних органів з ор-ганами державної влади, що здійснюють контроль під час переміщення товарів через митний кор-дон України
Товари, що переміщуються через митний кор-дон України, крім митного контролю, можуть підля-гати державному санітарно-епідеміологічному, ве-теринарно-санітарному, фітосанітарному, еколо-гічному, радіологічному, контролю, контролю за переміщенням культурних цінностей та іншим пе-редбаченим законодавством видам контролю. Митні органи взаємодіють з органами державної влади, що здійснюють зазначені види, контролю, координують роботу з їх здійснення в пунктах про-пуску через державний кордон України і в зонах митного контролю на митній території України в порядку, встановленому законодавством України.
Митне оформлення товарів, що переміщують-ся через митний кордон України, завершується лише після здійснення встановлених законодав-ством України для кожного товару видів контро-лю, зазначених у частині першій цієї статті.
Порядок здійснення контролю та засвідчення його результатів встановлюється органом дер-жавної влади, уповноваженим на виконання цьо-го виду контролю.
У пунктах пропуску через державний кордон України державний санітарно-епідеміологічний, ветеринарно-санітарний, фітосанітарний, еколо-гічний контроль окремих товарів та контроль за переміщенням культурних цінностей, що ввозять-ся на митну територію України (у тому числі з ме-тою транзиту), здійснюються митними органами у формі попереднього документального контролю.
Переліки товарів (з описом та кодом згідно з УКТ ЗЕД), що підлягають державному контролю (у тому числі у формі попереднього документаль-ного контролю) у разі переміщення через митний кордон України, та порядок здійснення поперед-нього документального контролю затверджує Ка-бінет Міністрів України. Пропозиції щодо внесен-

ня змін до зазначених переліків подаються Кабі-нету Міністрів України органами державної вла-ди, уповноваженими здійснювати відповідний контроль».
2. Частину першу статті 20 Закону України «Про охорону навколишнього природного сере-довища» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 41, ст. 546; 2000 р., № 5, ст. 34; 2001 р., № 48, ст. 252; 2003 р., № 4, ст. 31; 2009 р., № 30, ст. 428) доповнити пунктом «н» такого змісту:
«н) здійснення екологічного та радіологічного контролю товарів і транспортних засобів, що пе-реміщуються через митний кордон України. У пунктах пропуску через державний кордон Украї-ни екологічний контроль окремих товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту), здійснюється митними органами у формі попереднього документально-го контролю.
Перелік цих товарів та порядок здійснення по-переднього документального контролю затвер-джуються Кабінетом Міністрів України».
3. Статтю 21. Закону України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 48, ст. 405; 2003 р., № 24, ст. 159) доповнити частиною другою такого змісту:
«У пунктах пропуску через державний кордон України контроль за ввезенням на митну терито-рію України культурних цінностей (у тому числі з метою транзиту) здійснюється митними органа-ми у формі попереднього документального кон-тролю. Порядок здійснення попереднього доку-ментального контролю таких товарів затверджу-ється Кабінетом Міністрів України».
4. У Законі України «Про безпечність та якість харчових продуктів» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 50, ст. 533):
1) статтю 44 після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:
«3. У пунктах пропуску через державний кор-дон України ветеринарний або санітарний при-кордонний контроль окремих харчових продуктів та сировини тваринного походження, що вво-зяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту), здійснюється митними органа-ми у формі попереднього документального кон-тролю. Перелік харчових продуктів і сировини тваринного походження, що підлягають попере-дньому документальному контролю, та порядок здійснення такого контролю затверджуються Ка-бінетом Міністрів України».
У зв'язку з цим частини третю — шосту вважа-ти відповідно частинами четвертою — сьомою;
2) статтю 45 доповнити частиною четвертою такого змісту:
«4. У пунктах пропуску через державний кор-дон України прикордонний санітарний контроль окремих об'єктів санітарних заходів, що ввозять-ся на митну територію України (у тому числі з ме-тою транзиту), здійснюється митними органами у

трольованих найменувань за походженням повинні здійснюва-тися на підприємстві, розташованому у строго регламентова-ному географічному місці вирощування винограду».
8. Частини другу і третю статті 10 викласти у такій редакції:
«Тиск діоксиду вуглецю в пляшках з готовою продукцією в ігристих винах повинен становити не менш як 300 кПа, «Шам-панського України» — не менш як 350 кПа, газованих — від 100 до 250 кПа при 20 град. С.
Виноматеріали для виробництва вин шампанських та ігрис-тих виготовляються з винограду певних сортів, визначених технологічними інструкціями та стандартами».
9. У статті 11:
1) доповнити новою частиною першою такого змісту:
«Ароматизовані вина — вина виноградного походження, у тому числі вермути, отримані шляхом змішування сухих та/або кріплених виноматеріалів, спиртових рослинних екстрактів, спирту етилового ректифікованого та цукру або цукровмісних матеріалів».
У зв'язку з цим частини першу — четверту вважати відпо-відно частинами другою — п'ятою;
2) частини третю і четверту викласти в такій редакції:
«Вермути — група ароматизованих вин, отриманих шляхом купажування спеціально оброблених столових або кріплених виноградних виноматеріалів з додаванням спирту етилового ректифікованого, сахарози або цукровмісних матеріалів та спиртових настоїв (екстрактів) пряно-ароматичної сировини, до складу якої обов'язково входить полин.
Бренди — міцні алкогольні напої з характерним букетом і смаком, що виготовляються з витриманих у дубовій тарі або у емностях з нержавіючої сталі з дубовою клепокою спиртів, отриманих шляхом дистляції виноградної сировини, у спосіб доведення їх до кондиції готових напоїв пом'якшеною водою з додаванням цукрового сиропу та цукрового колеру».
10. Абзац сьомий статті 12 викласти в такій редакції:
«виготовлення сурогатів вин і коньяків України шляхом ви-користання виноматеріалів, вироблених екстракцією водою виноградних вичавок або ізюму».
11. Частину першу статті 13 викласти в такій редакції:
«Умови зберігання вин і коньяків України па складах і в тор-говельних залах повинні відповідати вимогам нормативних до-кументів».
12. Частини п'яту та шосту статті 15 викласти в такій редак-ції:
«Прибутток, одержаний від продажу фальсифікованих вин, вермутів, коньяків України і брендів, вилучається до державно-го бюджету в судовому порядку органами державної податко-вої служби за поданням спеціально уповноваженого централь-ного органу виконавчої влади з сільського господарства.
Розгляд справ щодо порушень вимог цього Закону здій-снюється відповідними посадовими особами згідно із зако-ном. У разі незгоди суб'єктів господарювання з рішенням спе-ціально уповноваженого центрального органу виконавчої вла-ди з сільського господарства у справі його дії можуть бути оскаржені в судовому порядку».
II. Прикінцеві положення
1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:
підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;
прийняти нормативно-правові акти, що впливають із цьо-го Закону;
привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
забезпечити перегляд і скасування міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-пра-вових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ, 3 лютого 2011 року.
№ 2974-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до законів України «Про здійснення державних закупівель» та «Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні»

Верховна Рада України **поста-новляє:**
1. Внести зміни до таких законів України:
1) в абзаці дванадцятому частини четвертої статті 2 Закону України «Про здійснення державних закупі-вель» (Відомості Верховної Ради Ук-раїни, 2010 р., № 33, ст. 471, № 46, ст. 548) слова та цифри «спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади із забезпечення здійснення заходів з підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу» замінити словами та циф-рами «спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади із забезпечення підготовки та реалі-зації в Україні інфраструктурних про-єктів для виконання завдань і « захо-дів з підготовки та проведення в Ук-раїні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу та ін-ших міжнародних спортивних подій»;
2) у назві і тексті статті 5¹ Закону України «Про організацію та прове-дження фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Ук-раїні» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., № 44, ст. 656; 2010 р., № 46, ст. 548) слова та цифри «спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади із забезпечення здійснення за-ходів з підготовки та проведення в Україні фінальної частини чем-піонату Європи 2012 року з футбо-лу та інших міжнародних спортив-них подій» у відповідному відмінку.
2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ
м. Київ, 3 лютого 2011 року.
№ 2995-VI.

До уваги вступників!

Національна академія державного управління
при Президентові України

з 21 лютого проводить набір на підготовчі курси за напрямом підготовки 1501 "Державне управління" для вступників 2011 року.

Навчальний план підготовчих курсів розроблений на основі програм вступних екзаменів до Національної академії. Термін навчання - 1 місяць; форма навчання - вечірня.

Вартість навчання на підготовчих курсах становить 1183 гр. Оплата може здійснюватися фізичними та юридичними особами. Запис на курси за телефоном: (044) 455-67-12.

Наша адреса: 03057, м. Київ, вул. Ежена Потье, 20, кім.128.
Додаткова інформація на сайті: www.academy.gov.ua

Постановою Господарського суду Рівненської області (м. Рівне, вул. Яворницького, 59) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру:

- по справі № 4/64 від 01 лютого 2011 року щодо комунальне підприємство житлово-експлуатаційна контора № 1, код ЄДРПОУ 03352188, (вул. Конторська, 27, м. Дубно, Дубенський район, Рівненська область, 35600).

Ліквідатором банкрута призначено Дуплику Павла Георгійовича (ліцензія АВ № 397177 від 17.06.2008 р., поштова адреса: 33023, Рівненська обл., м. Рівне, 23, а/с 27, тел. 067-314-42-14).

Постановою Господарського суду Волинської області (43010, м. Луцьк, пр. Волі, 54 а) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру:

- по справі № 4/65-Б від 11 січня 2011 року щодо сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Волинь», код ЄДРПОУ 03736983, (с. Підріжжя, Ковельський район, Волинська область).

Ліквідатором банкрута призначено Дуплику Павла Георгійовича (ліцензія АВ № 397177 від 17.06.2008 р., поштова адреса: 33023, Рівненська обл., м. Рівне, 23, абонентська скринька № 27, тел. 067-314-42-14).

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8 під.) Ухвалою від 18.01.2011 р. порушив справу Н Б-5023/311/11 (суддя Швидкін А. О.) про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю "Агрофірма "ДІБРОВА" (адреса: 63413, Харківська область, Зміївський район, с. Тимченки, вул. Миру, б. 21-В, код за ЄДРПОУ 33143671, п/р 260033017986 у АТ "Банк Золоті Ворота", МФО 351931). Розпорядником майна ТОВ "Агрофірма "ДІБРОВА" призначено арбітражного керуючого Фоміна Гранта Валерійовича (адреса: 61058, Україна, м. Харків, а/с 8901; ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства АВ № 456379 від 26.02.2009).

Грошові вимоги кредиторів та заяви інвесторів приймаються протягом 30 днів від публікації цього оголошення.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області від 03.02.2011 р. по справі № 5005/144/2011 комунальне житлове підприємство № 28 (50064, м. Кривий Ріг, вул. Остапа Вишні, буд. 6-А, код ЄДРПОУ 33355997) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Вернигора В. П., ліцензія АВ № 347093 від 14.08.2007 р. Вимоги приймаються за адресою: 50000, м. Кривий Ріг, вул. Сиволапа, 44/72, тел.: (067) 915-61-96.

Постановою Господарського суду Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська, 128) визнані банкрутами та відкриті ліквідаційні процедури:

- по справі № 21/100 (10) від 03 лютого 2011 року щодо колективного сільськогосподарського підприємства «Золочівське», код ЄДРПОУ 32643968, (с. Городилів, Золочівський район, Львівська область);

- по справі № 21/113 (10) від 03 лютого 2011 року щодо приватного підприємства «Заболотці», код ЄДРПОУ 32124181, (с. Павлів, Радехівський район, Львівська область).

Ліквідатором банкрутів призначено Дуплику Павла Георгійовича (ліцензія АВ № 397177 від 17.06.2008 р., поштова адреса: 82100, вул. Котляревського, 55, м. Дрогобич, Львівська обл., тел. 067-314-42-14).

Приватне акціонерне товариство "СТРАХОВА КОМПАНІЯ "ЛАФОРТ" (код ЄДРПОУ 25005889) повідомляє про те, що у зв'язку з втратою банків полісів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів серії ВЕ №№ 4276002-4276004, 276007-4276008, 4276012-4276017, 4276022, 4276039, 4276042-4276043, 4276047, 4276057-4276064, 4276066, 4276072-4276086, 4276090, 4276095, 4276103, 4276110-4276114, 4276115, 4276123, 4276125-4276128, 4276132-4276142, 4276148, 4276162, 4276190-4276194, 4276198, 4276202-4276210, 4276215, 4276231, 4276234, 4276240, 4276262, 4276267, 4276291-4276296, 4276559-4276560, 4276565-4276573, 4276577-4276578, 4276591, 4276625, 4276642-4276646, 4276652, 4276655, 4276661-4276662, 4276671, 4276673, 4276686, 4276709-4276711, 4276718, 4276721, 4276727, 4276730-4276737, 4276740, 4276742, 4276749, 4276761, 4276829, 4276832, 4277409-4277410, 4277434, 4277462, 4277468-4277470, 4277474, 4277476, 4277479, 4277489, 4277507, 4277513, 4277522-4277523, 4277525, 4277534-4277540, 4277556, 4277570-4277571, 4277591, 4277601-4277602, 4277605, 4277616, 4277626, 4277630, 4277634-4277635, 4277644, 4277646, 4277667, 4277670, 4277679-4277684, 4277700-4277711, 4277729, 4277731, 4277746, 4277748, 4277749, 4277761, 4277764, 4277768, 4277777, 4277788, 4277790-4277799, 4279565, 4279581, 4279583, 4279589, 4279601, 4279608, 4279612, 4279615, 4279621, 4279636, 4279641-4279651, 4279660-4279662, 4279664, 4279668, 4279682-4279692, 4279698, 4279701, 4279707, 4279710, 4279724, 4279726-4279727, 4279731-4279732, 4279736-4279745, 4279750, 4220202-4220203, 4220206, 4220212, 4220228-4220238, 4220241-4220249, 4220253-4220262, 4220266-4220273, 4220275-4220280, 4220282-4220288, 4220292-4220295, 4220313-4220317, 4220321-4220326, 4220342, 4220368-4220369, 4220392-4220398, 4226601-4226631, 4226634-4226640, 4226647-4226655, 4226670-4226675, 4226699, 4233311, 4233313, 4233319, 4233330-4233336, 4233766-4233771, 4233503, 4233508-4233509, 4233519-4233527, 4233533, 4233539, 4233552-4233564, 4233569-4233579, 4233591-4233595, 4233600, 4233607-4233610, 4233612-4233615, 4233617, 4233619-4233632, 4233634-4233643, 4233645-4233656, 4233659-4233663, 4233665, 4233675-4233684, 4233687-4233691, 4233695-4233732, 4233735, 4233740, 4233745-4233748, 4233750, 4233756-4233757, 4233760-4233770, 4233775-4233783, 4233787-4233789, 4233794, 4233796-4233800, 4224202, 4231627, 4231630, 4224166-4224170, 4224174-4224175, 4224181-4224182, 4224184-4224185, 4224223, 4224291, 4224295-4224296, 4224632-4224637, 4224640-4224642, 4224648, 4227951-4227970, 4227972, 4220911-4220917, 4220926, 4220931, 4220940, 4224215-4224217, 4224934, 4224940-4224942, 4224945-4224951, 4233365, 4233368-4233369, 4276852-4276856, 4276858-4276861, 4276864, 4276871-4276872, 4276877, 4276883, 4276887, 4276899-4276901, 4277151-4277152, 4277163-4277174, 4277177-4277187, 4277185-4277190, 4277151-4277152, 4277163-4277174, 4277177-4277178, 4277001-4277150, 4277185-4277190, 4222381-4222410, 4222410-4222426, 4222427, 4222430, 4222433, 4222447, 4222454-4222459, 4222462-4222464, 4222469-4222475, 4222497-4222500, 4222503-4222507, 4222509, 4222530, 4222568, 4226857, 4226875, 4226938, 4226961, 4229579, 4235961-4235990, 4236088-4236097, 4236119-4236120, 4224626-4224630, 4224761, 4224763, 4224773-4224782, 4224803-4224808, 4224812-4224835, 4224838-4224840, 4224844, 4224851, 4224854, 4224857, 4224860, 4224863, 4224866, 4224869, 4224872, 4224875, 4224878, 4224881, 4224884, 4224887, 4224890, 4224893, 4224896, 4224899, 4224902, 4224905, 4224908, 4224911, 4224914, 4224917, 4224920, 4224923, 4224926, 4224929, 4224932, 4224935, 4224938, 4224941, 4224944, 4224947, 4224950, 4224953, 4224956, 4224959, 4224962, 4224965, 4224968, 4224971, 4224974, 4224977, 4224980, 4224983, 4224986, 4224989, 4224992, 4224995, 4224998, 4225001, 4225004, 4225007, 4225010, 4225013, 4225016, 4225019, 4225022, 4225025, 4225028, 4225031, 4225034, 4225037, 4225040, 4225043, 4225046, 4225049, 4225052, 4225055, 4225058, 4225061, 4225064, 4225067, 4225070, 4225073, 4225076, 4225079, 4225082, 4225085, 4225088, 4225091, 4225094, 4225097, 4225100, 4225103, 4225106, 4225109, 4225112, 4225115, 4225118, 4225121, 4225124, 4225127, 4225130, 4225133, 4225136, 4225139, 4225142, 4225145, 4225148, 4225151, 4225154, 4225157, 4225160, 4225163, 4225166, 4225169, 4225172, 4225175, 4225178, 4225181, 4225184, 4225187, 4225190, 4225193, 4225196, 4225199, 4225202, 4225205, 4225208, 4225211, 4225214, 4225217, 4225220, 4225223, 4225226, 4225229, 4225232, 4225235, 4225238, 4225241, 4225244, 4225247, 4225250, 4225253, 4225256, 4225259, 4225262, 4225265, 4225268, 4225271, 4225274, 4225277, 4225280, 4225283, 4225286, 4225289, 4225292, 4225295, 4225298, 4225301, 4225304, 4225307, 4225310, 4225313, 4225316, 4225319, 4225322, 4225325, 4225328, 4225331, 4225334, 4225337, 4225340, 4225343, 4225346, 4225349, 4225352, 4225355, 4225358, 4225361, 4225364, 4225367, 4225370, 4225373, 4225376, 4225379, 4225382, 4225385, 4225388, 4225391, 4225394, 4225397, 4225400, 4225403, 4225406, 4225409, 4225412, 4225415, 4225418, 4225421, 4225424, 4225427, 4225430, 4225433, 4225436, 4225439, 4225442, 4225445, 4225448, 4225451, 4225454, 4225457, 4225460, 4225463, 4225466, 4225469, 4225472, 4225475, 4225478, 4225481, 4225484, 4225487, 4225490, 4225493, 4225496, 4225499, 4225502, 4225505, 4225508, 4225511, 4225514, 4225517, 4225520, 4225523, 4225526, 4225529, 4225532, 4225535, 4225538, 4225541, 4225544, 4225547, 4225550, 4225553, 4225556, 4225559, 4225562, 4225565, 4225568, 4225571, 4225574, 4225577, 4225580, 4225583, 4225586, 4225589, 4225592, 4225595, 4225598, 4225601, 4225604, 4225607, 4225610, 4225613, 4225616, 4225619, 4225622, 4225625, 4225628, 4225631, 4225634, 4225637, 4225640, 4225643, 4225646, 4225649, 4225652, 4225655, 4225658, 4225661, 4225664, 4225667, 4225670, 4225673, 4225676, 4225679, 4225682, 4225685, 4225688, 4225691, 4225694, 4225697, 4225700, 4225703, 4225706, 4225709, 4225712, 4225715, 4225718, 4225721, 4225724, 4225727, 4225730, 4225733, 4225736, 4225739, 4225742, 4225745, 4225748, 4225751, 4225754, 4225757, 4225760, 4225763, 4225766, 4225769, 4225772, 4225775, 4225778, 4225781, 4225784, 4225787, 4225790, 4225793, 4225796, 4225799, 4225802, 4225805, 4225808, 4225811, 4225814, 4225817, 4225820, 4225823, 4225826, 4225829, 4225832, 4225835, 4225838, 4225841, 4225844, 4225847, 4225850, 4225853, 4225856, 4225859, 4225862, 4225865, 4225868, 4225871, 4225874, 4225877, 4225880, 4225883, 4225886, 4225889, 4225892, 4225895, 4225898, 4225901, 4225904, 4225907, 4225910, 4225913, 4225916, 4225919, 4225922, 4225925, 4225928, 4225931, 4225934, 4225937, 4225940, 4225943, 4225946, 4225949, 4225952, 4225955, 4225958, 4225961, 4225964, 4225967, 4225970, 4225973, 4225976, 4225979, 4225982, 4225985, 4225988, 4225991, 4225994, 4225997, 4226000, 4226003, 4226006, 4226009, 4226012, 4226015, 4226018, 4226021, 4226024, 4226027, 4226030, 4226033, 4226036, 4226039, 4226042, 4226045, 4226048, 4226051, 4226054, 4226057, 4226060, 4226063, 4226066, 4226069, 4226072, 4226075, 4226078, 4226081, 4226084, 4226087, 4226090, 4226093, 4226096, 4226099, 4226102, 4226105, 4226108, 4226111, 4226114, 4226117, 4226120, 4226123, 4226126, 4226129, 4226132, 4226135, 4226138, 4226141, 4226144, 4226147, 4226150, 4226153, 4226156, 4226159, 4226162, 4226165, 4226168, 4226171, 4226174, 4226177, 4226180, 4226183, 4226186, 4226189, 4226192, 4226195, 4226198, 4226201, 4226204, 4226207, 4226210, 4226213, 4226216, 4226219, 4226222, 4226225, 4226228, 4226231, 4226234, 4226237, 4226240, 4226243, 4226246, 4226249, 4226252, 4226255, 4226258, 4226261, 4226264, 4226267, 4226270, 4226273, 4226276, 4226279, 4226282, 4226285, 4226288, 4226291, 4226294, 4226297, 4226300, 4226303, 4226306, 4226309, 4226312, 4226315, 4226318, 4226321, 4226324, 4226327, 4226330, 4226333, 4226336, 4226339, 4226342, 4226345, 4226348, 4226351, 4226354, 4226357, 4226360, 4226363, 4226366, 4226369, 4226372, 4226375, 4226378, 4226381, 4226384, 4226387, 4226390, 4226393, 4226396, 4226399, 4226402, 4226405, 4226408, 4226411, 4226414, 4226417, 4226420, 4226423, 4226426, 4226429, 4226432, 4226435, 4226438, 4226441, 4226444, 4226447, 4226450, 4226453, 4226456, 4226459, 4226462, 4226465, 4226468, 4226471, 4226474, 4226477, 4226480, 4226483, 4226486, 4226489, 4226492, 4226495, 4226498, 4226501, 4226504, 4226507, 4226510, 4226513, 4226516, 4226519, 4226522, 4226525, 4226528, 4226531, 4226534, 4226537, 4226540, 4226543, 4226546, 4226549, 4226552, 4226555, 4226558, 4226561, 4226564, 4226567, 4226570, 4226573, 4226576, 4226579, 4226582, 4226585, 4226588, 4226591, 4226594, 4226597, 4226600, 4226603, 4226606, 4226609, 4226612, 4226615, 4226618, 4226621, 4226624, 4226627, 4226630, 4226633, 4226636, 4226639, 4226642, 4226645, 4226648, 4226651, 4226654, 4226657, 4226660, 4226663, 4226666, 4226669, 4226672, 4226675, 4226678, 4226681, 4226684, 4226687, 4226690, 4226693, 4226696, 4226699, 4226702, 4226705, 4226708, 4226711, 4226714, 4226717, 4226720, 4226723, 4226726, 4226729, 4226732, 4226735, 4226738, 4226741, 4226744, 4226747, 4226750, 4226753, 4226756, 4226759, 4226762, 4226765, 4226768, 4226771, 4226774, 4226777, 4226780, 4226783, 4226786, 4226789, 4226792, 4226795, 4226798, 4226801, 4226804, 4226807, 4226810, 4226813, 4226816, 4226819, 4226822, 4226825, 4226828, 4226831, 4226834, 4226837, 4226840, 4226843, 4226846, 4226849, 4226852, 4226855, 4226858, 4226861, 4226864, 4226867, 4226870, 4226873, 4226876, 4226879, 4226882, 4226885, 4226888, 4226891, 4226894, 4226897, 4226900, 4226903, 4226906, 4226909, 4226912, 4226915, 4226918, 4226921, 4226924, 4226927, 4226930, 4226933, 4226936, 4226939, 4226942, 4226945, 4226948, 4226951, 4226954, 4226957, 4226960, 4226963, 4226966, 4226969, 4226972, 4226975, 4226978, 4226981, 4226984, 4226987, 4226990, 4226993, 4226996, 4226999, 4227002, 4227005, 4227008, 4227011, 4227014, 4227017, 4227020, 4227023, 4227026, 4227029, 4227032, 4227035, 4227038, 4227041, 4227044, 4227047, 4227050, 4227053, 4227056, 4227059, 4227062, 4227065, 4227068, 4227071, 4227074, 4227077, 4227080, 4227083, 4227086, 4227089, 4227092, 4227095, 4227098, 4227101, 4227104, 4227107, 4227110, 4227113, 4227116, 4227119, 4227122, 4227125, 4227128, 4227131, 4227134, 4227137, 4227140,

Сьогодні в Україні буде мінлива хмарність із проясненнями. Вітер північно-східний, південно-східний, 5—12 м/с, на півдні пориви до 15—22 м/с. Температура вночі від 6 до 18 градусів морозу, вдень від мінус 2 до мінус 10. На півдні вночі 3—10 морозу, вдень від 0 до мінус 6, на Південному узбережжі Криму 4—7 градусів тепла.

На пікет замість навчання

Українські студенти розпочали робочий тиждень з чергової демонстрації під комітетами Верховної Ради. Під дріб барабанів пара сотень молодих активістів вимагали «голову» Табачника та протестували проти ухвалення нового закону «Про вищу освіту».

Фото Олександра КЛИМЕНКА

— Місяць тому ми висунули владі свої вимоги: це 24 пункти, починаючи від демократизації вишів та їхньої автономії, закінчуючи соціальними гарантіями, такими як підвищення стипендій до прожиткового мінімуму, але наші умови й досі ігнорують, і нам вкотре доводиться нагадувати, що у нас є своє бачення розвитку освіти і свої інтереси, — розповів «Голосу України» учасник акції Андрій Мовчан.

Нагадаємо, 31 січня у Києві, Донецьку, Житомирі, Хмельницькому, Харкові, Запоріжжі та Одесі студентські й молодіжні організації вже проводили попереджувальну акцію протесту. У відповідь Голова Верховної Ради Володимир

Литвин ініціював розширене засідання парламентського Комітету з питань освіти і науки за участю протестувальників.

Цього разу студенти пройшлися колоною від станції метро Арсенальна до будівлі парламенту, де на той час вже відбувався мітинг прихильників ВО «Свобода». За «місце під сонцем» почалася штовханина. Розборонив студентів та «свободівців» загін «Беркута», ставши між ними подвійним кордоном. Згодом сторони конфлікту звинуватили одна одну у провокаціях.

Наталія ОВДІЄНКО.
Інші фото з цієї події **шукайте в фотوماгазині на сайті www.golos.com.ua.**

ПОВІДОМЛЕННЯ

Вища кваліфікаційна комісія суддів України, відповідно до підпункту 2 пункту 3 статті 74, пункту 1 статті 76, пункту 2, 3 статті 80 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання кандидатів на посаду судді безстроково:

Таран Світлани Валеріївни - Одеського апеляційного господарського суду; Івченка Володимира Івановича - Путивльського районного суду Сумської області; Борисової Олени Василівни, Василевої Маргарити Анатоліївни, Сітайло Олени Миколаївни - апеляційного суду міста Києва; Нікітенко Наталії Пантіліївни - апеляційного суду Запорізької області; Лосева Антона Михайловича, Шипка Володимира Васильовича - Вищого адміністративного суду України; Городівського Олександра Андрійовича - Миргородського міськрайонного суду Полтавської області; Кривич Жанны Олексіївни - Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області; Запотічного Ігоря Ігоровича - Львівського окружного адміністративного суду; Ватаманюка Руслана Васильовича - Чернівецького окружного адміністративного суду; Моніча Богдана Сильвестровича - Черняхівського районного суду Житомирської області; Туренка Сергія Івановича - Северодонецького міського суду Луганської області; Подоляка Юрія Володимировича - господарського суду Київської області; Монташевич Світлани Миколаївни - Долинського районного суду Івано-Франківської області; Гетьмана Руслана Анатолійовича - Держинського районного суду міста Харкова; Потабенко Лариси Вікторівни - Обухівського районного суду Київської області; Піскун Оксани Павлівни - апеляційного суду Дніпропетровської області.

СПОРТ

«Орли» спокушають Луческу...

Футбол. Донецький «Шахтар» до матчу Ліги чемпіонів проти «Роми» готувався у Туреччині. Окрім тренувань чемпіон України провів контрольні поєдинки. Спершу «гірники» легко здолали китайський клуб «Цзянсу Сайнти». 5:0. Потім донецчани помірялися силами з полтавчанами і спартаківцями з Нальчика (Росія).

«Шахтар» — «Ворскла». 3:2. Голи: Едуардо, 30 (п), Морено, 35, Янузі, 41, Маркоскі, 76, Гай, 78.

«Шахтар»: Тетенко, Рац (Шевчук, 46), Іщенко, Чижов (Мхітарян, 46), Кривцов, Степаненко, Гай, Тейшейра (Фернандіньо, 82), Срна (Кобін, 46), Едуардо, Морено.

«Ворскла»: Долганський, Курилов, Даллак, Лешко, Селін, Маркоскі, Чеснаков, Громов, Осипенко, Безус (Рябушко, 79), Янузі.

«Шахтар» — «Спартак» (Нальчик). 0:0. «Шахтар»: П'ятов, Срна, Чигринський (Кривцов, 70), Ракицький, Шевчук, Гюбшман (Степаненко, 72), Мхітарян, Коста (Едуардо, 71), Жадсон (Фернандіньо, 70), Вілліан, Адріано (Морено, 71).

А тим часом у турецьких ЗМІ з'явилася інформація, що стамбульський клуб «Бешикташ» хоче замінити на посаді головного тре-

нера команди Бернда Шустера на Мірчу Луческу. Як повідомляє газета Fotospot, менеджери клубу збираються обговорити із Шустером умови розірвання контракту вже до кінця тижня. Президент «Бешикташа» Ілдірим Демірорен прагне бачити тренером своєї команди Мірчу Луческу, котрий свого часу успішно працював із «чорними орлами».

За інформацією видання, між сторонами вже відбулася телефонна розмова, під час якої Луческу сказав, що обговорювати зараз подібні питання не має наміру, оскільки це некоректно, з огляду на чинну угоду «Бешикташа» з Шустером. У відповідь Демірорен ніби пообіцяв румунському фахівцеві щорічний оклад у три мільйони євро.

Утім, важко навіть уявити, що Луческу, котрий нині купається у променях слави в Донецьку, має майже ідеальні умови для роботи і зарплату, либонь, не меншу від тієї, котру пропонують турки, спокуситься на пропозицію «Бешикташа». А головним аргументом проти зміни місця роботи Луческу є те, що його нинішня команда постійно прогресує, претендує піднятися високо у поточній Лізі чемпіонів.

Момент зустрічі «Будівельника» й «Азовмаша».
Фото Володимира КОТЛЕНКА.

Над номером працювали: Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Олександр СУСЛЕНКО, Галина КВІТКА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси:
для фізичних осіб — 40224, 08775,
для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2011 рік:
для фізичних осіб — 10,00 грн.
та 6,00 грн.,
для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 19381

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

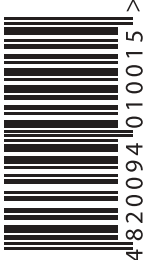
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

ЦЬОГО ДНЯ, 1 БЕРЕЗНЯ

■ **1846.** Народився Василь Докучаєв, основоположник сучасного ґрунтознавства. Досліджував, зокрема, природні умови Полтавської губернії (в 1888—94 рр.).

■ **1881.** У Петербурзі вбито царя Олександра II.

■ **1901.** Народився письменник Павло Байдебура.

■ **1919.** У Радянській Росії створено експертно-криміналістичну службу.

■ **1931.** У Парижі засновано «Асоціацію жєневських зон» — для створення зон безпеки у країнах. Згодом перетворилась на Міжнародну організацію цивільної оборони.

■ **1966.** Радянська автоматична станція «Венера-3» досягла поверхні планети Венера.

■ **1986.** У США встановлено Національний день кольорових жінок.

МОЯ ПОЗИЦІЯ

Навпаки реаліям

Справді сенсаційну новину сповістила нам минулого тижня заступник глави адміністрації Президента Ганна Герман. З'ясовується, в Україні немає... русифікації. Усі відомі факти — «оптимізація» освіти через жорстке «редагування» шкільних програм з рідної літератури й історії, зневага до державної мови, яку не соромляться публічно висловлювати впливовіші за сержантів-шведів чиновники, до непристойності принизливе виправдання нашим «зовнішнім» міністром дій російської влади супроти Об'єднання українців РФ та бібліотеки української літератури в Москві — таким чином мають вважатися злісним наклепом на «світле сьогодні».

Доказова база пані Герман, як завжди, бездоганна: «Подивіться, навіть Азаров учить українську мову. Виходить у нього це добре чи в чомусь не дуже, але він хоче вчити мову й намагається це робити. А за двадцять років незалежності він цього не робив...» На тлі цієї «аксіоми» про повну й остаточну поразку русифікації на всіх теренах нової України, щоправда, трохи дивним видається за непокоєння Президента «випадковим» збігом скорочення навчальних закладів і мовою викладання в них. Очевидно, «в чомусь не дуже» українська з уст Миколи Яновича все-таки не переконула Віктора Януковича у стовідсотковій щирості своєї давньої речниці...

Утім, лінгвістичні досягнення прем'єра — це не найбільший позитив у «ствердженні незалежності держави, її культури і цінностей». Українці, як відмоніторила Ганна Герман, «звикли завжди все робити навпаки». Ця узагалі-то не дуже приваблива риса нині відігралася плюсом. Бо, «якби міністр Табачник нав'язував студентам українську мову, то вони б боролися з цим... Тож мені іноді здається, що, можливо, це в Табачника така тактика, щоб на сході України виступали за українську мову? Ну якщо так — браво!»

Ось у чому сіль педагогіки криється! З такою тактикою насправді вакцинують від українофобських вірусів самого пана міністра. Прищеплюють, виходить, від першокласників до магістрів. Тоді не просто браво — бравісімо! Не лише Дмитрові Табачнику: чим, скажімо, не підпільний знавець психології голова Донецької ОДА, котрий відсилає бажаючих спілкуватися українською земляків на Івано-Франківщину, або міський голова Одеси? Його гасло «З нами Бог і Росія» також не без виховного підтексту...

І, звичайно, особливе «браво» самій Ганні Герман. Виходячи з її специфічної логіки, тепер зрозуміло, чому Інститут національної пам'яті знову очолив представник тієї ідеології, від якої зашкальовала амнезія, чому партійні соратники чиновниці з гуманітарним ухилом роздають директиви телеканалам, чому жінки постбальзаківського віку нарікають на неквапливість своїх батьків, чому пенсіонери нишпорять крамницями в пошуках гречки, чому, зрештою, українці змушені згортати свій бізнес у країні з найпрогресивнішим Податковим кодексом. Уся заковика у «навпаки». Навпаки робиться, навпаки реаліям коментується.

Людмила КОХАНЕЦЬ.